

Lietuva Skundžia Lenkus Tautų Sąjungai

Anglija Ispėja Lietuvą del Vilniaus Nepavyko Nuskristi į Paryžių

LIETUVA SKUNDŽIA LENKUS TAUTŲ SĄJUNGAI.

Geneva, spalio 13. — Lietuva įteikė generaliam Tautų Sąjungos sekretoriui skundą del Lenkų vyriausybės uždarinėjimo lietuvių mokyklų ir areštavimo mokytojų Vilniaus krašte, tuk tai del jų politinės agitacijos.

Skundas išdalintas Tautų Sąjungos nariams, ir Lenkija bus pakviesta pasiaiškinti.

ANGLIJA ISPĖJA LIETUVĄ DEL VILNIAUS.

Londonas, spalio 12. — (Chicago Tribune, per Press Service). — Anglijos ministeris Varšavoje praneša, kad lenkų vyriausybė įspėjus jį, jogei didelio pavojaus esą del Lietuvos valdžios nepalaujamai vedamos provokacinės politikos. Konfiskavus lenkų dvarus ir uždarius lenkų mokyklas, dabar Lietuvos valdžia norinti pakeisti valstybės konstituciją ir Vilnių paskelbti Lietuvos sostine. Kadangi Vilnius yra lenkų rankose, jų užgrobtas prieš septynerius metus, tai Lenkai tokį Lietuvos konstitucijos papildymą, jei jis bus priimtas, laikys kaip provokacinį ir imsis energingų žingsnių, nors Pilsudskis, Lenkų diktatorius, norėtų ginkluotos jėgos vartojimo kint galint išvengti. Anglija žiuri į projektuojamą konstitucijos papildymą, kuriuo miestas Lenkijos teritorijoje būtų paskelbtas Lietuvos sostine, kaip į labai pavojingą dalyką ir stipriai pataria Lietuvai to nedaryti.

NEPAVYKO NUSKRISTI Į PARYŽIŲ.

New York. — Spalio 11 d. vakare išskridę į Paryžių p-lė Ruth Elder ir orlaivininkas George Haldeman savo tikslo neatėikė. Beskrendant sugedo motoras ir jie buvo priversti nusileisti į vandenį prie Azores salų. Iki Paryžiaus jau buvo tik apie 800 mylių skristi. Iš vandens juos išgriebė laivas Barendrecht. Orlaivis visai sudegė. Kelionė buvo sunki. Prisiėjo skristi per dideles audras. Kovoje su audromis, kaip nupasakoja orlaivininkas Haldeman, p-lė Elder pasižymėjo didele drąsa. Jei būtų nuskridę į Paryžių, tai minima panelė būtų buvusi pirmutinė mergina perskri-

VILNIAUS KLAUSIMAS DAR NEIŠSPREŠTAS.

Kaunas. — Prof. Volde-maras, kalbėdamas apie savo vizitą pas Mussolini tarp kit ko pareiškė: „Vilniaus klausimas dar nebaigtas, ne žiūrėti, kad Lenkija kitaip tvirtina. Nors gal ne visi tai žino, bet Anglijai, Francijai ir Italijai bendrai rūpinantis, diskusijos ir dabar eina. Kai kam gal bus nuostabu, kad Lenkija nori atsteigti diplomatinis ir prekybinius, ypač prekybinius, santykius. Mes reikalaujame, kad Lenkija prisipažintų, jogei priklausymas Vilniaus, kurio visa Lietuva reikalauja, dar nėra išspręstas. Minėtų trijų valstybių diplomatiniai atstovai dabar svarsto lenkų ir lietuvių pavaldžias ir musų atstovai tuojaus susirinks, kai tik bus surastas bendras kalbos pamatas.“

NAUJI SUKILIMAI MEKSIKOJE.

Nogales, Ariz., spal. 14. — Jaleos valstijoje, netoli miesto Guadalajara, buvo kilęs naujas sukilimas. Pirmame susikirtime maištininkams buvo pavykę nugalėti federalę armiją, bet pastaroji greitai gavo naujų jėgų iš apylinkės valstiečių ir maištininkai tapo sumušti. Užmušta 50 maištininkų ir susirėmimo lauke krito 18 kareivių. Maištininkuose pasireiškė didelis žvėriškumas. Jie puolė ir plėšė provincijos mažus miestelius. Jei kur jiems buvo pasipriešinta, tai jie parodė savo tikrą žvėriškumą ir taip vieną miestelį visai sudegino.

PILSUDSKIS — „TAIKOS ANGELAS“.

Varšava. („New York Times“ Korespondento pranešimas). — Pilsudskis, atsilankydamas Vilniuje į septynių metų iškilmes kaip Želigovskis tą miestą nuo lietuvių pavogė, įgijo naują pergalę. Kuomet jis atsižadė Vilnių praeitą šeštadienį žmonės buvo įpykę ant lietuvių ir tik laukė progos juos pulti. Šiandien bet gi šio miesto gyventojai lietuvių glosto ir vadina juos savo broliais. Korespondentas sako, kad Pilsudskis tuoj paleis visus areštuotus lietuvius, lietuvių iš savo pusės ir gi tą

patį padarė. (Pagal Eltos pranešimo, Lietuva jokių lenkų nebuvo areštavusi. Red.) Prie to į Vilnių atvykusi Lietuvių komisija, kuri pasimatė su Pilsudskiu ir vaidžios varde pareiškė, kad užlaikys taiką ir susilaikys nuo priešlenkiškų išsikišimų. Pilsudskis taip gi aplankė parubėžio sargybą ir sargams įsakė elgtis atsargiai, stengiantis palaikyti taiką, o ne išaukti susikirtimus. Korespondentas taip gi pareiškia, kad ginčas delei mokyklų tarp abiejų yra baigtas. (Atsilaukime, koks „Taikos Angelas“ yra ponas Pilsudskis! Jei ne jo apsilankymas Vilniui, tai išties galėjo net ir karas įvykti. Bet tas ponas „Taikos Angelas“ nežadeliu neprisiminė, kad Vilnius priklauso Lietuvai ir kad lenkai lietuvių sostinę yra banditiniu būdu užgrobę. Prie to, mums dar neteko pastebėti pranešimų, ar lenkai lietuvių mokyklas atidarė, ar ne. Red.)

KONKORDATO TURINYS DAR NEŽINOMAS.

Kaunas. — Be dviejų sutarčių su Italija Voldemaras parsivežė iš Romos dar persirašytą su Vatikanu konkordatą. Nors konkordatas neskelbiamas, žinoma bet gi, kad valstybės mokyklose tikybės dėstymas yra užtikrintas.

LENKŲ MOKYKLOS NEBUVO UŽDARYTOS.

Kaunas. — Prof. Volde-maro pareiškimu, lenkų mokyklos Lietuvoje nebuvo uždarytos, kaip kad Varšava skelbė. Rusų valdžios laikais mokytojai galėjo būti tik stačiatikiai. Lietuvai patapus respublika ir įsteigus savo mokyklas, kvalifikuotų mokytojų buvo didelė stoka. Dalykai taisėsi ir metai atgal buvo nustatyta, kad visi mokytojai, tiek Lietuvos valstybiniai, tiek lenkų, rusų, vokiečių ir žydų tautinių mažumų mokyklų mokytojai iki šių metų rugpiučio mėn. turi įsigyti įstatymais reikalaujamą cenzą. Iš 86 lenkų mokytojų, 68 neišlaikė egzaminų, tuo tarpu kai lietuvių daugiau kaip 400 mokytojų nepasitengė cenzo įgyti ir del to buvo atleisti. Lenkijos vyriausybė del to protestuoja. Ji reikalauja, kad cenzo įsigijimas būtų dar vienus metus pailgintas ir, keršindama, uždaro lietuvių mokyklas Vilniaus krašte.

NELAIMĖ ANGLIAKASYKLOJ.

Scranton, Pa. — Spalio 13 dieną Peck angliakasykloj, kuri priklausė Glendale kompanijai nutiko nelaimė — užgriuvo 69 darbininkus. Po keleto valandų sunkaus darbo užverstieji atkasta. Visi rasta gyvi, tik šiek tiek nukamuoti delei stokos geroro.

Iš Lietuvos Laikraščių

TIES KAUNU RASTA CEMENTINIO AKMENŠ KLUODAI.

Nemuno krante, už Marvos dvaro, kokiam pusės kvadratinio kilometro plote, visai negiliai žemėje rasta apie kelis metrus storu cementinės medžiagos kluodas. Padarius valstybinę technikos chemijos laboratoriją rastosios medžiagos tyrimą, patirta, kad tai yra kalcio karbonatas; jo sudėtis: drėgmės 0,53% kalcio karbonato — 95,71%. Yra žinių, kad šio mineralo kluodai eina ir daug toliau už sakyto pto ribų, tik kiek giliau esą žemėje. Šis dalykas reikalingas nuodugniau ištirti.

Tam tikslui reikės apie 2,000 litų. Jau ir dabar esami tyrimai džiugina, kad pačios svarbiausios medžiagos cementui dirbti mūsų krašte yra ir dar prie pat Kauno.

TRANZITAS PER LIETUVĄ.

Rugpiučio mėnesį per Lietuvą tranzitu perėjo iš Vokietijos į Rusiją 964 vagonai su 11,560 tenomis prekių, o iš Rusijos į Vokietiją 178 vagonai su 2,850 t. prekių. Iš Vokietijos daugumoje ejo mašinos — sviestas, vaisių ir kitų žemės ūkio produktų.

VINČO RUNGTYNĖS.

Lietuvos boksininkas Vinča rungsis su Estijos ir Rytprusio čempionais. Greitu laiku Kaune manoma suruošti Vinčos bokso rungtynes su Estijos pussunkaus svorio bokso čempionu Tenderiu ir Rytprusijos čempionu. Su Rytprusijos čempionu Vinča susitiks pirmą kartą.

KOKS DERLIUS.

Biržai. Labai buvo daug vilties, jog šiais metais bus geras derlius ir nors šiek tiek ukininkai gaus atsilaukti, bet, deja, to nėra. Iš pradžių gerai atrodė rugpjūtis, kaitros tapo sutraukti ir grūdas negalėjo užaugti ir subręsti. Todel ir byra labai maža. Jau šiandien Biržuose rugių centneriui mokama 25 lt. Tai brangu, nes daugelis, reikiant pinigų trąšoms, veža parduoti, o kas bus toliau?

Vasarojaus derlius dar menkesnis. Avizos rudžių paėstos, ir jų derlius bus blogas. Miežiai taip pat menki. Pusėtinai žirniai ir daržovės. Linai vietomis ir apygeri, bet sodnai šimet Biržų rajone be vaisių. Taigi bendrai suėmus — derlius gali būti ir žemiau vidutinio.

Prasidėjo rugių sėjimo sezonas. Žmonės vežimais veža iš Biržų trąšas.

Klaipėdos krašto seimelis šauktas posėdžiui spalio 6 d.

KIEK CUKRAUS SUVARTOJA LIETUVA.

Statistikos duomenimis, kasmet Lietuvoje suvartojama 20,000 tonų cukraus, kurio kaina siekia netoli 20 milijonų litų.

KIEK YRA NORINČIŲ IŠVAŽIUOTI AMERIKON.

Naujoms išleidimo taisyklėms iš Lietuvos į Amerikos Jungtines Valstybes gali išvažiuoti 344 žmonės arba ne daugiau, kaip 30 žmonių per mėnesį, bet norinčiųjų skaičius Amerikon patekti pas Amerikos konsulą įregistruota labai didelis, — daugiau kaip 10,000 asmenų.

NUŠOVĖ.

Kretinga. Rugsėjo mėn. 27 d. apie 11 val. nuvados viršininkas (Kretingos) Šileika nušovė Klaipėdos krašto pil. tulą Lipšį. Lipšis čia pat Kretingoje jau kurį laiką darbuosis su savo bendrais. IX. 27 d. kur tai jie ejo gatve. Sutikęs juos nuvados viršininkas paprašė dokumentų. Lipšis ėmęs užsisėdęs dviračių važiuoti toliau. Nuovados viršininkas sušukęs „sustok!“ ir paleidęs 5 šuvis vietoje mudėjęs Lipšį ir peršovė pašto tarnautojui kelines. Ar jau nebebuvo kitos išeities, kaip vidudienį gatvėje šaudyti? Nušautąjį žinantieji pasakoja, kad jis buvęs kiek išgėręs ir dar ne visai gerai ausimis prigirdėjęs. Vis kažko tai nelemti reikiniai.

NUBAUDĖ „RYTĄ“.

Mums pranešama, kad „Ryto“ redakcija nubausta 5,000 litų arba 3 mėn. kalėjimo bausme už tai, kad po memorandumu del referendumo sumainytos pavardės p. Bistro su kun. Krupavičiaus.

Kretingoje ir keliuose gretimuose valsčiuose suminta 22 žmonės. 13 tų paleista, o likę 9 asmenys: Bružas, Jurgutis, Katkus, Šleinis, Bagutskis, Zareckevičius, ir grūdas negalėjo užaugti ir subręsti. Todel ir byra labai maža. Jau šiandien Biržuose rugių centneriui mokama 25 lt. Tai brangu, nes daugelis, reikiant pinigų trąšoms, veža parduoti, o kas bus toliau?

Laukuva. Taur. apskr. 8 d. rugsėjo Rietavo nuov.

taikos teisėjo nutarimu tapo areštuota žinoma, kaip daktarka, pil. Kontautaitė už piauštumą naktimis nuo kapinių ugniakurui kryžių. Ji teisme išvadino liudininkus bolševikais, nebežiurėdama, kad ir jos draugės davatkos tą patį parodė.

Rugsėjo 21 d. per šaudymo pratimus 4 pėst. pulke Panevėžy sprogo šompolinė granata. Sunkiai sužeista vienas karininkas, kurs tuojau mirė, ir vienas kareivis. Lengvai sužeista vienas karininkas ir 13 kareivių.

Iš Darbininkų Gyvenimo

(Kaip ir Peržvalga)

San Francisco, Cal. — Čia estrados darbininkai pasirašė trijų metų sutartį. Per pirmus ir antrus metus gaus \$2.50 daugiau algos savaitėje ir \$1.50 trečią metą.

Chicago, Ill. — Komunistai, kurie buvo viršininkais Chicago Joint Board of International Ladies Garment Workers Unijos, tapo iš vietų pašalinti. Todel Joseph Levin, Davidson ir kiti sumanė už tai, unijai „atsimokėti“ — suorganizuoti dvilypę uniją. Bet nepavyko. Kurie nariai ejo su komunistais — tapo pašalinti iš unijos. Taipgi nutarta, kad ir tuos, kurie ka nors su komunistais turės ateity, taip gi bus iš unijos pašalinti.

Pittsburgh, Pa. — Vietinė ir atkakli Pittsburgh Terminal Coal kompanija gavo drausmę indžioskėn per federalį teisėją F. P. Schoolmaker. Drausmė gana skaudi. Todel ji yra vadinama „geležine ranka“. Toliau drausmė ne tik draudžia streikieriams pikietuoti, bet ir unijai teisme atstovauti savo narius-streikierius. Taip gi automatiškai visi unijos nariai-streikieriai turi apleisti tos kompanijos butus. Vadinasi, turi patalinti vietas streikaujams. Žodžiu, teisėjas išpildęs visa tai, ko Terminal kompanija prašė. Jis paliko atviru klausimu ir tą \$1,500,000 kurį kompanija reikalauja iš unijos kaip atlyginimo kompanijai už nuostolius laike streiko.

Kuomet unijai nepavyko savo interesų apginti pas teisėją Schoolmaker, tai jos atstovams teko nemažai susirupinti. Ir yra kuo. Bet rankų nenuleido. Internacionalis vice-pirmininkas Philip Murray ir P. T. Fagan, pirmininkas penkto distrikto mainierių unijos, konferavo su advokatais O. K. Easton ir Wm. A. Colman iš Pittsburgho ir Henry Worrum iš Indianapolis, kas reikia toliau daryti. Jeigu teisėjui Schoolmaker ragus negalės kitaip nulausti, tai numatoma, jog reiks kreiptis į Augščiausią Jungtinių Valstijų Teismą.

Chicago, Ill. — Vietinė Darbo Federacija, kuri turi savo radio stotį po vardu WCFL, šiomis dienomis išleido žurnalą, kaip stoties organą. Rašinys susideda iš 130 puslapių su dviejų spalvų viršelais. Kaina metams \$1.25. Išleistuvė randasi po numeriu 623 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Los Angeles, Cal. — Amerikos Darbo Federacijos laikoma čia konferencija priėmė rezoluciją, kuria reikalaujama pakeisti Volsteado prohibicijos įstatymą taip, kad būtų leista gaminėti ir pardavinėti sveikas, geras alus, turįs 2.75 nuošimčius alkoholio. Konvencija taip gi nutarė reikalauti, kad kongresas pakeistų arba visai panaikintų žinomą Shermano įstatymą prieš trustus, kurs praktikoje taikomas ne kapitalistų trustams, bet kreipiamas prieš darbininkų sąjungas. Be to pasiūlyta sumanymas organizuoti darbo partiją — nuosavą politinę Amerikos darbininkų par-

liją. Tačiau pasiūlymas atmetas. Nutarta kovoti prieš indžioskėnus. Darbininkai raginami per rinkimus balsuoti už tokius kandidatus, kurie yra pajankūs darbo žmonėms.

St. Clair, Ohio. — Clarkson Coal kompanija ir Lorain Coal and Dock kompanija įsakė 375 angliakasių šeimynoms išsikraustyti iš tų dviejų kompanijų namų. Jei jie paskirtu laiku neišsikraustys, tai bus prievarta iš namų išmesti. Mat, tie darbininkai jau kelintas mėnesis prieš kompanijas streikuoja.

Kaunas. — „Socialdemokratas“ paduoda žinią iš Leningrado, sekamai: „Leningrade elektros stoty buvo sustreikavę darbininkai! Jie reikalavo 8 val. darbo dienos. Pašaukta kariuomenė, 15 darbininkų užmušta, 50 sužeista.“

Chicago. — Bėgy dešimties metų, kurie baigė su 1925 m., 23,147 mainieriai buvo užmušti mainose prie darbo. Ši skaitlinė buvo raportuota anglies skyriaus Nacionalemės Apsaugos Tarybos mitingė. Tik per vienus 1925 metus, iš 811,803 darbininkų mainierių, 2,215 buvo užmušta.

Kaunas. — Lietuvos liaudis yra nusitarus nedalyvauti projektuojamame Smetonos „Tautos valios atsklausime“. Kitaip sakant, Lietuvos liaudis nemano duoti savo įgaliojimą Fašistams Lietuvą valdyti. Kitaip ir but negali. Jeigu jie dalyvautų neva tame „referendume“, tai jie automatiškai pripažintų smurtininkų valdžią ir legalizuotų gruodžio 17 įvykius.

Washington. — Numatoma, kad fašistus reikia „prikalti“ prie vienos lentos su anarkistais ir komunistais. Darbo sekretorius Davis ir kiti viršininkai darbo departamente, kurie yra sujungti imigracijos ir naturalizacijos teisėmis, daro priemonę delei permainingo imigracijos teisų.

Kopijos fašistinės prisiegos yra atydžiai studijuojamos darbo departamento viršininkų ir Darbo sekretorius Davis prietaikęs rekomendaciją pasiųs kongresui, kad permainingų imigracijos aktą į tą efektą.

Davis numato, jeigu komunistus ir anarkistus liečia imigracijos aktas, tai turi liesti ir fašistus, nes fašistinė prisiega, esą, neleidžia jiems tapti gerais Amerikos piliečiais.

Nacionalizacijos Biuras užgyrė Jesse M. Thomas'o akciją distrikto naturalizacijos direktoriaus Baltimoro, kuris atsisakė pilietybės popieras 23 italamis delei to, kad fašistų teisės riša italų su jo gimtine motina ir interferuoja jo lojalumus J. V.

Davis taipgi yra linkęs manyti, kad didelė didžiūna italų šioj šaly esą „ištikimi ir lojalūs Amerikos valdžiai“ tik todėl, kad galėtų pastumėti pirmyn fašistinį judėjimą šioje šaly.

Barometras.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis - Redaktorius,

307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prišiučiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

VARŠAVOS GAIDŽIŲ STRAKSĖJIMAS.

Pastarieji keliomis dienomis, sąryš su Vilniaus užgrobo sukaktuvėmis, kuomet spalio 9 d. visa Lietuvių Tauta laiko Gedulo Diena, Varšavos militaristiniai gaidžiai, paties Pilsudskio vadovaujami, garsiai subarskino savo surudijusiu kalaviju ir griebėsi Vilnijos lietuvius smaugti. Suareštavo apie dvidešimt pirmieji Vilniaus lietuvių veikėjų ir uždarė Lietuvių Draugiją „Rytas“, Mokytojų Seminariją ir 44 liaudies mokyklas. Taip pat atsibaladojo į Vilnių net pats Pilsudskis su būriu savo adjutantų ir sukurstė Vilniaus endekus prie demonstracijų prieš lietuvius ir Lietuvą. Kasdien leidžiamos iš Varšavos žinios skelbė „didelį santykių įtempimą“ Lietuvos-Lenkijos demarkacijos linijoje ir pranašavo net ginkluotus susikirtimus.

Šitiems savo žygiams pateisinti Varšavos gaidžiai skelbė, kad jie tai darą atsi-mokėjimu Lietuvai ir lietuviams už persekiojimą, lenkų mokytojų ir mokyklų Lietuvoje. Patys sm. ugdami Vilnijoje lietuvius — lietuvių mokyklas grumėdavo Lietuvai skundais Tautų Sąjungoje. Tačiau oficialūs Lietuvos žinios praneša, kad Lietuvoje nebuvo ir nėra jokių persekiojimų nei lenkų mokytojų, nei lenkų mokyklų. Matomai šitas Varšavos gaidžių straksėjimas buvo paremtas vien tuo, kad šitų gedulingų Lietuvių Tautai sukaktuvių metu parodyti Vilnijos lietuviams ir pasauliui, kad „galinga“ Varšava laiko Vilnių neatskiriamą Lenkijos dalimi. Taipgi Varšava norėjosi tą progą išnaudoti pasmaugimui lietuvių mokyklų Vilnijoje, kas jau buvo seniaus nutarta padaryti. Ir kad pasekmingai tą savo barbarišką žygį atliktų, pirmiausiai uždaryta Lietuvių Draugija „Rytas“, kuri rūpinasi visų Vilnijos lietuvių mokyklų išlaikymu.

Patriukšmavę, pastraksėję Varšavos gaidžiai nuri-mo. Spalio 11 d. Varšavos pranešimas skelbia, kad Pilsudskis suvaidsinę „taikos apaštalo“ rolę. Esą laukta jo Vilniuje su ta mintimi, kad jam atvykus Vilniun bus pradėta mušiai su Lietuva. Nors esą Pilsudskis neturėjęs jokio galutinio plano pasiūlyti taikos užtikrinimui, tačiau jo kalba, pasakyta spalio 9 d. Vilniuje išsivystė į taikų nusistatymą ir jis pripažinęs, kad tai buvusi „klaida“. Jo įsakymu paleisti visi suareštuo-tieji lietuviai Vilnijoje. Esą Lietuvą pasekė jo pa-vydzį ir Lietuvos komisija, atlinkusi Pilsudskį, vardu

savo valdžios prižadėjo palaikyti taiką ir neprileisti prie tolimesnių anti-lenkiškų žygių. Taip pat esą Pilsudskis aplankęs demarkacijos liniją peržiūrėjimui savo kariuomenės. Jis įsakęs savo kariuomenei elgtis sąžiningai ir išmintingai, palaikyti taikų sugyvenimą ir neprovokuoti nesusipratimų. Esą kas liečia abi valdžias, tai nesusipratimas delei mokyklų laikomas užbaigtu.

Matote kokių „taikos apaštalo“ avantiūringasai Pilsudskis pasirodė! Šitas Varšavos gaidžių „taikingu-mas“ galima aiškinti tik dviem motyvais: arba jie nerado savo žygiui pritarimo ten kur reikėjo, arba yra teisybė, kad Lietuvos valdžia veda derybas su Varšava delei susitaikymo. Jei teisybė, kad Lietuvos valdžios pasiūsta komisija aplankė Pilsudskį, tai pas-taroji aplinkybė būtų vy-raujanti. Juk pradžią Vilniaus išsižadėjimui prof. Voldemaras jau padarė, pa-sirašydamas konkordatą su Vatikano. Todel labai ga-limas daiktas, kad Varšavos gaidžiai pradėjo rodyti savo „galią“, kad išreikalavus iš Lietuvos valdžios kuopalan-kiausias sąlygas Varšavos interesams. Artima ateitis galutinai parodys kuo kve-pia šitas Pilsudskio manie-vras.

Gaila Vilnijos lietuvių, nes jie pirmutinai visuomet nukentė nuo visokių Varšavos avantiūrų. Šitie įvykiai dar kartą parodo kiek Vilniaus lietuvių veikimas yra bausis Varšavai ir nau-dingas Lietuvai. Todel Vilnijos lietuviai užsitarinau visos tautos paramos ir kiekvieno sąmoningo lietu-vio pareiga visais galimais būdais remti brolių vilnie-čių tautinę darbuotę ir sto-vėti Vilniaus atgavimo ko-vos fronte iki Vilnius vėl nebus Lietuvos sostinė.

KAS ATSIKIO SU VILNIUM?

Romas žinios skelbia, kad viešėdamas Italijoje Lietu-vo ministeris pirmininkas prof. Voldemaras pasirašė Lietuvos su Vatikano kon-kordatą. Tas konkordatas pasirašytas popiežiaus valstybės sekretoriaus kardinolo Gaspari ir prof. Volde-maro. Pasirašytas konkordatą, p. Voldemaras ir p. Šaulys, Lietuvos atstovas Vatikane, buvo maloniai priimti audiencijai paties popiežiaus, kuris reiškė ne-paprasto pasitenkinimo tuo įvykiu.

Bet kas atsitiko su Vil-niumi? Jei dabar prof. Voldemaras pasirašė tą pa-tį konkordatą, kurį buvo priėmęs velionis areivys-kupas Matulevičius su at-paštalo“ rolę. Esą laukta jo Vilniuje su ta mintimi, kad jam atvykus Vilniun bus pradėta mušiai su Lie-tuva. Nors esą Pilsudskis neturėjęs jokio galutinio plano pasiūlyti taikos už-tikrinimui, tačiau jo kalba, pasakyta spalio 9 d. Vilniuje išsivystė į taikų nusista-tymą ir jis pripažinęs, kad tai buvusi „klaida“. Jo į-sakymu paleisti visi suareš-tuo-tieji lietuviai Vilnijoje. Esą Lietuvą pasekė jo pa-vydzį ir Lietuvos komisija, atlinkusi Pilsudskį, vardu

kordatą priimti Lietuvos valstybės vardu. Bet Vati-kanas negalėjo kitokio kon-kordato pasirašyti su Lietu-va nepakeitęs savo konkor-dato su Lenkija. O apie tokias pakaitas nebuvo gir-dėti.

Gal but peranksti galuti-nas išvadas daryti delei šito p. Voldemaro žygio Vatikane. Bet greičiausia bus, kad Lietuvos „pateptųjų“ tautininkų valdžia atliko tai, ko nedrįso atlikti net buvusioji klerikalų valdžia. Jei šitas konkordatas „yra tokio turinio, kad juomi at-sižadama Lietuvos teisių prie Vilniaus, tai p. Volde-maras atliko Lietuvos amž-i-nosios sostinės pardavimo žygį ir jis pilnai užsitarinau-tų to vardo, kurį pats siūlė savo pirmtakumams — klerikalams, kuomet tie rengė-si atsižadėti Vilniaus, kad-tuo būdu pasitarnauti Vati-kano lenkiškai politikai.

Dar įdomesnis dalykas, kad nekurie ir Amerikos lietuvių laikraščiai, kurie anais laikais klerikalų pasi-mojimą parduoti Vatikano lenkiškai politikai Vilnių vadino Lietuvos išdavimu, o dabar p. Voldemaro pasirašytą konkordatą vadina tik *lošimu prieš klerikalus*. Ir net džiaugiasi, kad tuo būdu pavyko p. Voldemarui nu-lošti kun. Krupavičių. Mums visai nesvarbu, kuris kurį Lietuvos politinių ly-derių nuloš. Mums, ir ma-nome kiekvienam sąžini-nam lietuviui, yra svarbiau-sia tas klausimas: kas atsi-tiko su Vilniumi šioje Vol-demaro-Krupavičiaus lošo-je? Be pp. Voldemarų ir Krupavičių ir be kitų toly-gių politinių lyderių Lietu-va gyveno ir gyvens, bet be sostinės Vilniaus negali gy-vinti ir amžinai nenurims! Vilnius yra tokia brangeny-bė Lietuvai, kad joks poli-tikierius neturi teisės jo kainos statyti jokioje lošoje su savo politiniais priešais. Kas drįsta šitaip apie Vil-nių kalbėti, tai tam netik nėra brangi Lietuvos sosti-nė, bet jis niekina tuos Lie-tuvos karžygius, kurie pa-aukojo savo gyvybes Vil-niaus atvadavimui. Tokie lošėjai ir jų pritarėjai nie-kina ir visos Lietuvių Tau-tos jausmus ir pasirūpinimą Lietuvos šventovės — Vil-niaus atvadavimui.

NELAIMINGAS KRAŠTAS.

Nelaimingesnės valstybės už Meksiką turbūt nėra vi-same pasauly. Meksika yra nejauna respublika, tačiau beveik nėra tų Meksikos prezidento rinkimų, kurie nebūtų žmonių krauju su-vilginti, kurie neitų per di-desnes ar mažesnes kruvas lavonų. Kaip tik artinasi prezidento rinkimai, tai ir suliepsnoja Meksikoje revo-lucijos gaisras.

Besibaigiant prezidento Calles terminui ir besarti-nant rinkimų laikui, vėl užliepsnojo kruvinos re-voliucijos ugnis nelaimingo-je Meksikoje ir jau nema-ža ankų žuvusioms ir mirties bausme nubaustais nusinė. Tai apgailėtinas Meksikos likimas, kad jos piliečiai tik tokio žemo supratimo žmo-nėmis yra. Vadinasi, Mek-sikoje sukilimams visuomet pritarėjų kiek tik nori ir kai tik atsiranda avantiū-

ringas generolas, kuris turi ambicijų būti krašto prezi-dentu, taip ir sukilimas ir liejasi žmonių kraujas.

Meksikos prezidentas Cal-les tikrina, kad dabartinis sukilimas avantiūringų ge-nerolų nugalėtas ir jie nie-ko nepasieks tais savo kru-viniais žygiais. Bet ar šitas įvykis bus paskutiniu atsi-tikimu nelaimingos Meks-i-kos gyvenime, kad kraujo upeliais ir žmonių lavonais prezidento rinkimus pravedus, tai prisieina labai abe-joti. Ištikrųjų keistas ir kartu apgailėtinas Meksikos piliečių supratimas, kad jie negali sau prezidento išsi-rinkti ramiu balsavimu, kaip visose kulturingose respublikose atliekama.

Vietoje Peržvalgos

Jau net Chicagos Marijonų organas piktinasi Lietuvos valdžios įvesta cenzura ir negirdė-tais pasauly spaudos suvaržy-mais. Rugšėjo 12 d. Kauno miesto ir apskrities komendan-tas Skučas išleido laikraščių redaktoriams privalomą įsaky-mą, būtent: „Visi Vyriausybės ir valdžios organų oficialūs ko-munikatai turi būti skelbiami visų laikraščių artimiausiam numerį arba kaip bus nurody-ta. Oficialaus komunikato kei-sitį turinį ar redakciją ir daryti pastabas draudžiama. Visi skelbimai dėl susirinkimų, pas-kaity, mitingų ir t. p. sueigų gali būti skelbiami laikraštyje tik tada, jeigu tam reikalui yra gautas komendanto ir apskrities viršininko leidimas raštu. Nu-sižengusieji šiam įsakymui laik-raščių atsakomieji redaktoriai bus baudžiami iki 5,000 litų pi-nigais arba ištėmimu iš Kau-no miesto ir apskrities ribų, o laikraščiai uždarami.“

Vadinasi, jei nesuspėjai valdžios prisiųstą kokį nonsensą paskelbti kuomet tau nurodo, tai arba 5,000 litų mokėk arba kraustykis iš savo namų ir va-žiok už Kauno miesto ir ap-skrities ribų ir laikraštis uždara-rytas. Žiauresnio spaudos su-varžymo ir persekiojimo pa-saulis nėra girdėjęs.

Illinois, Iowa valstijų ir kai kurių kitų vietų minkštosios anglies kasyklų darbininkų streikas pasibaigė. Tai buvo ilga ir sunki darbininkų kova, nes ji tęsėsi apie šešis mėne-sius. Tukstantčiai darbininkų didelį skurdą ir vargą kentė, tačiau kovą laimėjo su pergale. Vadinasi organizuoti darbinin-kai materialiai ir moraliai pil-nai laimėjo. Darbdaviai buvo priversti nusilenkti organizuo-tai darbininkų jėgai ir turi mokėti Jacksonville sutartimi nustatytą algą ir toliau, taigi \$7.50 į dieną. Darbininkams algas nukapati nepasisekė ir to-del darbdaviai pralaimėjo me-džiaginiai ir moraliai. Šitas atsitikimas lai buna pamoka visiems darbdaviams, kad šian-dien jau negalima elgtis su or-ganizuotais darbininkais kaip kad darbdaviai papratę buvo praityti daryti. Šiandien dar-bininkų organizuota jėga nesu-lažoma.

Vienas „Lietuvos žinių“ bendradarbis apie šiu dienų Lietuvos jaunimą rašo seka-mai:

„Žiūrint, kaip mūsų jaunuo-menė brenda į tamsos pražūtin-gas pelkes, nenoromis kyla min-tis, ar negresia mūsų tautai iš-sigimimas? Jaunuomenė šels-ta ir žūsta ištvirtike. Dabar „Jaunimo Sąjungai“ užkirstas veikimo kelias. Kultūros bu-relius uždarinėja, tukstantčiai jaunimo liko išblaškyti ir dabar

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. E. G. KLIMAS, 2536 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

KOKAINO MARAS IR PANASIŲ LIGŲ STOVIS.

Rašo Dr. J. Dagilis.
(Taša).

Labai tankiai gydytojui pasiseka iš pirmo žvilgsnio apžiūrėjus ligonių morfinistą pažinti. Morfinistai įleidami sau mor-fiumo po oda priprastai į kairiąją ranką ar į šlaunį, duria su šprito adata ne tik per marškinius, bet ir šiaip per rūbus. Iš šio nesvarumo atsiranda įdurimo vieto-se puliaviniai. Puliavimo vietos galų gale užgyja, bet susitraukusios odos rumbės pasiliekia. Taigi matant šias rumbes ant rankos ar kojos galima morfinistą pažinti. Kad šie nelaimingi žmonės jokiam darbui netinka, aišku. Kol jie morfiomu svaigu-ly esą, gali jie šį tą dirbti, bet jeigu mor-fiumo veikimas pasibaigė, tai taip vadinama abstinencijos periodas, jeigu daugiau morfiomu nebėama, tuos žmones galutinai parbaigia: jų valia juos apleidžia, jie ne-beturi jėgos ką nors pradėti, aš jau nekal-bu apie kokį nors kuriamąjį darbą, baimė juos terioja, klajonė užpuola. Pagalios, gal metams praslinkus miršta morfinistai kad ir iš priežasties menkiausios ligos, nes per ilgą laiką nunuodintais ir nusilpnintais organizmas jau nebesugeba ir nuo mažiau-sių priešų apsiginti. Ko jaunesni morfi-nistai, to tragišgesnis šių žmonių gyven-i-mas ir mirtis. Vienintelis budas šiuos žmones nuo pražūtis išgelbėti yra jų gy-dymas uždarytose ligoninėse, kur jie joki-u būdu morfiomu išgyti negali. Nesamone morfinistams vietoj morfiomu kurį nors kitą svaigalą duoti. Prieš 30 metų buvo bandoma vietoj morfiomu morfinistam ko-kaino duoti, vienu žodžiu, vietoj atšipu-sio skustuvo bandančiam pasipiauti aštru peilį pakišti. Kokainas išgaunamas iš la-pų kokaino žolių (Erythroxylon coca). Šios žolės auga pietų Amerikoje, ypatinai Ma-zilijoje ir Peru ir šių kraštų gyventojų jau iš senų senovės kaip pasismaginimo įran-kius vartojamos. Kokainas iš šių žolių iš-gautas turi tą ypatybę, kad jis kurioj nors vietoj į kūną įleistas, tą vietą numarina, tai yra, galima toj vietoj pauti, durti, žmo-

gus nieko nejaučia. Chirurgijoj kokainas (šiek tiek pagerintas, vardu novokainas) plačiai vartojamas, kur daroma operacijos vietos apmarinimu. Kokaino veikimas reiškiasi tame, kad kokainu apsisvaiginęs jaučiasi, lyg truputį išsigėręs: linksmas, drąsus, kalba garsiai ir ilgai, gali ršyti ne-paprastai ilgus laiškus savo pažįstamiems, giriasi savo darbais, išradimais. Jeigu ko-kainistas jau ilgesnį laiką kokainą varto-ja, jis pradeda išlėto pamišti: kokainistai girdi įvairius balsus, kad ir visur tyła vieš-patauja, mato peles sienomis lipant, vaba-lus, jaučia, lyg jiem po oda žalčiai, gyvatės landžioja; jų veidai išraudę, akių lange-liai plačiai atsivėrę.

Šie apsiereikšimai nusinuodijimo ko-kainu yra jau senai gydytojams žinomi, bet pirmiau ne tankiau tekdavo matyti, ne nusinuodijimai morfiomu. Tik karui pa-sibaigus kokainizmas pastojio minios liga, ačiu kokaino platintojams. Kokainas parduodamas išvaizdų baltų miltelių, ar grynas, ar su cukrum sumaišytas. Šie milteliai vartojami vietoj tabokos. Tokiu būdu uostant kokaino miltelius galima ko-kainistu pastoti. Ir nelaimėi, visuose di-deliose miestuose, kaip Berlynas, Londo-nas, Paryžius galima kokaino ir be recep-to įsigyti. Einant naktį, sakysim, Berly-ne tam tikromis gatvėmis, galima sakyti, visuomet patiksi paslaptinių subjektų, ku-rie tau patyka kokaino pasiulins; jie var-toja; jie vartoja jau ir tam tikrus išsireišk-i-mus; kaip: „malonėkite kokso“. Dide-lių miestų publika gerai žino, kad kavinių, restoranų, viešbučių tarnautojai už geras pinigų kokaino parupina, nes jie žino, kad apsvaigintos kokaino didžiūdomas ne vie-ną bonkutę kokso su savo draugais patuš-tina.

Tapęs kuris kartą kokainistu be išim-ties smunka bedugnėn, jei jį dar laiku ne-pasiseka į tam tikrą ligoninę pasodinti ir kokaino vartojimą uždrausti. Ir šiaip pra-eina mėnesiai, kol toks ligonis, dar laiku gydant pradėjus, pasveiksta ir vėl žmogus pastoja. Morfinistai abstinencijos laiką, tai yra kada jie ligoninėn uždaryti morfiu-mu negauna, lengviau perneša ne kokai-nistai. Kokainistus at tinencijos laikui už-puola pamišimo valandos, delirijai, įsiuti-mas, net neretai jie bando save nusizdy-ti; bet kito išėjimo nėra, kaip juos uždary-ti ir prievarta nuo kokaino vartojimo ati-traukti. Su kokaino platintojais sunku kovoti, nes jų uždarys labai geras ir jie nesibijo kad ir sunkios pabaudos.

ieško savo sielai maisto karčia-mose. Kiekvienas veikėjas yra gerai patyręs, kad mūsų jau-nuolius prie apšvietos labai sun-ku pritraukti, ir pritraukus pa-laikyti. Taigi kol jį laikai or-ganizacijoj, teikti jam įvairu-mo, įvairių naujenybių apie pa-saulį, tol jis noriai žengia prie apšvietos. Prašalinus iš orga-nizacijos jis vėl tverias nekul-turiskų darbų.“

Lietuvos valdonai bevaržy-dami kultūrinį veikimą ir už-darinėdami kultūrinės organiza-cijas net ir Lietuvos ateitį — jaunimą stumia pražūtin. Su savo politika šiandieniniai Lie-tuvos šeimininkai eina pertoli ir greitai turės dalįti liepto galą.

„Naujienos“ skelbia specialį pranešimą iš Kauno, kuriame sakoma, valdžios siulomas re-ferendumas Lietuvos konstitu-cijai pakeisti turėjo būti bal-suojamas spalio 11—13 dienomis. Esą valdžia kaž kokiais sumetimais besivadovodama š-m si skubiai prie to ruošti. Taip-gi tame pranešime spėjama, kad tautininkai rengiasi iškirsti dar vieną šposą. Pas juos esa-ma sumanymo, kad visi tie, ku-rie balsuos už konstitucijos pakeitimą, tuo pačiu balsuoja už A. Smetoną ir prezidentus septyniems metams. Visgi ne-siorėtų tikėti, kad dabartiniai Lietuvos valdonai jau net prie šitokių šposų prisileistų.

Sakoma, visos politinės parti-jos, pradedant socialdemokra-tais ir baigiant tautinėmis ma-žumomis, pareiškė, kad jos skysti referendumą aktyviai boiko-tuos. Referendum klausimu tautininkai pasilieka vieni tik su klerikaliskąja darbo federa-

cija. Kuomet opozicijos spau-dai cenzura neleidžia beveik nieko rašyti apie referendumą ir uždrausti visokie susirinki-mai, tai gal but tik vienatinis kelias ir pasilieka paskelbti ofi-cialų boikotą tam valdžios pa-simojimui.

Brooklyno komunistų organas oficialiai pripažįsta, kad SLA. 57 kuopą iš Worcester, Mass., bolševikai valdo. Vadinasi, š-i-tą didžiulę SLA. kuopą valdo ne SLA. nariai, bet komunistų or-gano diriguojami bolševikai. Vienok tas pats komunistų or-ganas labai pyksta ir koliojasi, kuomet kas nors kitas pasako, kad nekurias SLA. kuopas jo diriguojami bolševikai valdo. Tokį pasakymą visas komunis-tinis pasaulis vadiną SLA. narių skyrstimu į politines grupes. Gerai, kad pagaliau ir komunis-tų organas susiprato tą teisybę pasakyti.

Lietuvos smetoninių tautini-nų organas „Lietuvis“ siulo grąžinti Lietuvą į garbingus Gedimino laikus. Pasiūlymas pilnai „patriotiškas“, tik kaž kodėl šitas laikraštis nedrįsta sodel „tautos vado“ pasiulyti Gedimino sostui. Kokie „sar-matylvi“ tie smetoniniai tauti-ninkai!

Jung. Valstijų Augščiausias Teismas išnešė vienbalsiai nu-tartą nuosprendį, kad buvusis vadaus reikalų sekretorius Al-bert B. Fall ir jo sėbras Harry F. Sinclair yra konspiratoriais apvogime valstybės, kuomet Fall išnuomano Sinclair'ui Teapot Dome aliejaus laukus ir ka dirba: lietuvių menui, ar ru-su klerikaliskąja darbo federa-todel visa ta brangi nuosavybėsiško internacionalo biznį varo.

grąžinta atgal valstybei. Šituo

augščiausio Teismo nutarimu grąžinta valstybei apie \$200.-

000,000 vertės aliejaus laukai ir apie \$20,000,000 vertės įtaisų tam aliejui iš žemės traukti.

Konspiratoriai turėtų būti tinkamai nubausti. Tačiau spē-jama, kad kongresas svarstys sugrąžinimą Sinclair'ui jo idė-tų pinigų įtaisams aliejį iš žemės išgauti. Už menkas vagystes ir mažus apiplėšimus Jung. Valstijų teismai kaltininkus dažnai nuteisia ilgam laikui ka-lėti, tačiau valstybės turto va-gys dar gali būti milijonais do-lerių atlyginami. Mat yra skir-tumas pavogti kelis dolerius ir šimtus milijonų dolerių. Už pir-mąją vagystę ilgų metų kalėjimas grumoją, o antros rūšies vagiais yra milijonieriai ir todėl jiems kalėjimas yra nežinomu dalyku — jie net atlyginimo tikisi už tokias vagystes.

SLA. 1-mo apskrčio ribose

pradėjo darbuotis iš Brooklyno nuvykęs „smarkus“ chorų mo-kytojas p. J. Velička. Vienur

kitur susidarė chorai, kuriuos jis mokinia ir rodos, nekuriuose vietose net ir SLA. kuopos p. Veličkos darbuotė remia. Ta-čiau neseniai p. Velička atsilan-kė Brooklynan ir išduodamas

raportą iš savo darbuotės ko-munistų organo redakcijoje pa-reiškęs, kad iš tų jo vadovau-jamų chorų bus naudos komu-nistų judėjimui. Todel ta p. Veličkos darbuotė remiantieji lietuviai ir SLA. nariai privalo

gerai apsižiūrėti kam p. Velič-ka dirba: lietuvių menui, ar ru-su klerikaliskąja darbo federa-

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO
LIETUVIŲ AMERIKOJE
JAUNULIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinui stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant ciekio.
KUDIRKA.

Redakcijos Straipsniai

AR JAU TURITE LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLĄ?

Dauguma Amerikos lietuvių jaunimo nemoka lietuviškai. O nemokėti savo tėvų kalbos, tai didžiausia gėda ne tik patiems jaunuoliams, bet ir jų tėvams. Tiesa, jaunimo mes už tai nekaltiname. Jis neišmoko lietuviškai kalbėti bei skaityti-rašyti todėl, kad nebuvo lietuvių kalbos mokyklų, už tai, kad tėvai nekreipė dėmesio, ar jų vaikeliai mokės lietuviškai, ar ne. Bet šiaandien jau ir tėvai ir Amerikos lietuvių darbuotojai bei patys jaunuoliai pradeda rimtai rūpintis, kodel mūsų jaunimas nemoka lietuviškai ir kaip jį lietuvių kalbos išmokyti.

Geriausia lietuviškai galima išmokyti turint lietuvių kalbos mokyklą.

Daugely SLA kuopų lietuvių kalbos mokyklos randasi ir gerai gyvuoja. Kai kuriuose miestuose patys jaunuoliai tokias mokyklas įsisteigė ir lietuvių kalbos mokina.

Todel jei mokykla gali gyvuoti vienoje kuopoje, jei tokią įstaigą gali palaikyti vieno-kito miesto jaunuoliai, kodel tad tokios mokyklos negalima turėti ir jūsų mieste?

Jaunuoliai, pasistatykit sau šią klausimą ir dėkit pastangas lietuvių kalbos mokyklėlei įsisteigti. Jei vieni negalite, neįstengiate, prašykit pagalbos pas suaugusius darbuotojus. Jie jums pagelbės.

Jaunuoliai, jei jūs norite būti gerais lietuviams, jei jūs norite užimti svarbias mūsų gyvenime vietas — pasirūpinkit turėti lietuvių kalbos mokyklėlę.

Neišsikalbėkit! Jūsų mieste privalo rasti lietuvių kalbos mokykla!

Bukite Drąsus

Nors mes, Amerikos lietuviai, ir grumiamės stambiaus gyvenimo bangose, nors mūsų jaunimas yra išsiauklėjęs šiame gigantiškai einamame gyvenimo verpete, bet lietuviška nedrąsa tebeprasileka kaip pas senuosius, taip ir pas jaunuosius Amerikos lietuvius.

Delei stokos nedrąsos mes dažnai pramiegame didelius dalykus mūsų tautybei. Delei nedrąsos mes nusiskriaudžiame save ir ypatiskame gyvenime. Ką padarys žydas biznį — lietuvis tik peimtis patraukys ir stebės, kaip tas žydelis galėjo tokį biznį (veik iš nieko) išauginti. Ką padarys tulas amerikietis politikoje — lietuviui bus tiesiog nuostaba, kaip tasai, kartais neperdidžiausių gabumų, žmogus galėjo tokią vietą atsiekti arba taip ypatingai supatikuoti, kad viskas kaip sviestu patepta pavyko.

Jie tai atsiekė ačiū jų drąsai. Lietuviai yra gabūs ir energingi žmonės. Vienok lietuviams stokuoja drąsos. Stokuoja tos drąsos mūsų jaunimui, ypatigai. Jei drąsos nestokuotų — mūsų jaunimas šiandien kitaip stovėtų: jis būtų daug geriau organizuotas, jis būtų kur kas daugiau šį-tą atsiekęs ir savo privatiškuose reikaluose. Pagaliau, jei drąsos nestokuotų (dažnai kad ir pasisakytų aš esu lietuvis), mūsų jaunimas net ir lietuviškesnis būtų. Dabar, kada mūsų jaunimo organizavimos klausimas pūstinai pasilikęs, jaunimas jau nebedrįsta imties griežtų priemonių susiorganizuoti, nes bijo, jog kartais gali nepavykti atsiekti savo tikslo.

Ypač šitame klausime reikia kur kas daugiau drąsos. Reikia imties ir dirbti. Nepavyks — tai jau kitas reikalas. Bet bandyti — būtina pareiga.

Mūsų jaunimas turi praktikuoti amerikiečių labai išgyvenusių priežodį: „Never say I can't do it. Always say I will try to do it.“ Tik taip sakydami ir darydami mes pasieksime viso, ko gyvenime trokštame. Tik taip elgdami, mes prašalinsime mūsų nelaimingą nedrąsą ir busime pagirtais žmonėmis tarp pagirtųjų.

Bukime drąsus. Imkime ir darykime tuos gerus darbus, kurie mums net išdoda negalimais. Su drąsa juos pilnutėliai nuveiksime.

„Nepasisekimo gyvenime nėra kuomet pas žmogų nestokuoja drąsos“, pasakė tulas išminčius. „Tik drąsai ačiū tapau dideliu žmogumi“, prisipažino vienas Amerikos rašytojas.

Sekime jų pavyzdžius. Bukime drąsus.

Jaunuolis J. K.

Praciškus Vaičaitis

Prieš 25 metus mirė mūsų jaunas poetas Praciškus Vaičaitis. Mirė jis tik 25 m. amžiaus tesulaukęs. Kiekvienas lietuvis nuliusta, prisimines tą atsitikimą, ir apgaili, kad Praciškus Vaičaitis turėjo toks jaunas numirti. Tai ir mums bus pavartu pagalvoti, kuo jis taip visiems lietuviams yra pasidaręs brangus ir mylimas, kad jį visur atsimena.

Jau pasakiau, kad Praciškus Vaičaitis buvo poetas. Jį taip vadina už tai, kad jis rašė gražių eilių mums pasiskaičiuoti. Jis be galo mylėjo savo kraštą Lietuvą, o kad matė daug žmonių, mokančių lietuvių ir neišmanančių, kaip reik gyventi, tai jam buvo labai liudna. Tą savo krašto meilę ir tą liudnumą jis išpasakojo tokiomis puikiomis eilėmis, kad ir dabar mes su dideliu malonumu jas skaitome.

Praciškus, dar tebeaugdamas, jau suprato, kad jis menkai ką tegalės padėti savo krašto žmonėms iš vargų išsikasti, jei ir pats mažo tebus mokslo. Todel nusprendė būtina išieiti augstąjį mokslą, universitetą. O kad tokios mokyklos anuo metu Lietuvoje nebuvo, tai Praciškus keliavo į tolimą Rusiją, į Peterburgą, kaip jis pats sako, — gudrumo ieškoti, tėvynę vaduoti. Čia jis labai pasiilgdavo savo krašto. Štai kaip jo eilėse skaitome apie tą pasiilgimą:

Oi, ką duociau, kaip norėčiau
Savo kraštą pamatyti,
Kad nors dumus aš galėčiau
Savo tėviškę matyti.

Kaip, tėvyne miela, noriu
Tave naktį nors sapnuoti,
Kviepiančiuju tavo oru
Nors sapnuodams pakvėpuoti.

Matydamas, kad jauni berniukai Lietuvoje visokiems negeriams dalykams laiką sugaišina ir dėl to neišmoksta gerai gyventi, Praciškus jiems taip rašo:

O kaip aš čia geisčiau, kad jums tik galėčiau
Ne tokią — gražesnę linksmybę įteikt:
Aš jums po knygutę įbruktį norėčiau,
Kad būtų šventadieny jums ką bent veikt.

Praciškaus tėveliai buvo nelabai turtingi ir negalėjo Praciškaus tiek daug šelpiti pinigais, kiek jų reikėjo dideliame Rusų mieste mokslams eiti. Tai Praciškus turėjo ne tik mokytis, bet dar ir uždarbiauti. Be to, jam labai rūpėjo Lietuvos vargai, jis daug rašė. Tokiam dideliui darbui ir vargui Praciškaus sveikata pasirodė esanti per menka: jis gavo džiūvos ligą ir mirė. Bet ir mirties patalė gulėdamas, vis galvojo ne tiek apie save, kiek apie tėvynę:

Bet geisčiau žinoti labai aš širdingai,
Ar bus nors toliau tau, tėvyne, geriau,
Kada, o brangiausia, tu busi laiminga?
Kada gi kvėpuoti galėsi lengviau?

Trumpai, tiesa, Praciškus tegyveno. Bet ir per tą trumpą laiką tiek savo eilėse pareiškė mums karštos tėvynės meilę, kad mūsų visų širdys, ta meile užsidegusios, pilnai galėtų padaryti tai, ko nesuspėjo padaryti Praciškus.

Stiebas.

Galvosukis No. 6

Du fermeriai važiuo į miestą žibalo pirkti. Vienas jų vežėsi penkių galionų, o antras trijų galionų bakelę. Bevažiuodami jie ant kelio rado aštuonių galionų pilną žibalo bakelę. Kadangi jie kitokių indų, kaip tik besivežamos bakelės (penkių ir trijų galionų) neturėjo, tai rastas žibalas prisiėjo išsidalinti tik šiomis bakelėmis.

Klausimas: Kaip jie rastą žibalą turėjo pasidalinti, kad kiekvienas jų gautų po lygią dalį?

Paaškinimas: Atsakymai į šią galvosukį turi būti prisiūti ne vėliau lapkričio 11 dienos. Atsakymai reikia siųsti šiuo adresu: Jaunimo Keliai (Galvosukiai), 307 W. 30th St., New York, N. Y.

ATSAKYMAS Į GALVOSUKIŲ No. 3.

Lėkė keturios varnos ir buvo trys medžiai.

Į galvosukį No. 3 tinkamai atsakė šie jaunuoliai:

Azunaris Olga, Waterbury, Conn.; Briliutė Anelė, Port Carbon, Pa.; Simanuskas Jonas, So. Boston, Mass.; Švežda Albertas, Cicero, Ill.; Ramanauskas St., Pittsburgh, Pa.; Krakauskas Juozas, Waterbury, Conn.; Pačėsiutė Alena, Taylor Springs, Ill.; Beleckiutė Stefanija, Akron, Ohio; Senkus Stasys, Taylor Springs, Ill.; Valukas Andrius, South Fork, Pa.; Buornat V., Utica, N. Y.; Truska Algirdas, Newark, N. J.; P. Kurila, Nokomis, Ill.; Marta Mancevičiūtė, Milwaukee, Wis.

SLA. JAUNULIŲ DARBUOTĖ

RACINE, WIS.

Atidaryta Lietuvių Kalbos Mokyklėlė.

Spalio 8 d., 1:30 val. po pietų, Lietuvių Svetainėje SLA. 100 kuopa atidarė lietuvių kalbos mokyklėlę. Po pamokų mokiniai turėjo pasitarimą ir iš šių mokinių išrinkta valdyba: Pirmininke — Elena Šimonaitė, pirmu rašt. — Lucija Čiapiūtė, antru rašt. — Antanas Krakys, išdininke — Edvardas Vasiliauskas.

Palaikymui tvarkos pasitarimams priimta 8 punktai. Pasitarimai bus laikomi du syk mėnesį. Pamokos bus kas šeštadienis; pradžia 1:30 val. po pietų iki 4:30 val. po pietų, Lietuvių Svetainėje. Mokiniai moka mokyklėlei reikalingas 25c mėnesį. Laikė pamokų bus pertrauka poilsiniui 15 minučių. Dėkingi esame S. L. A. 100 kp. mokytojiui M. Kasparaičiui, ponams Dzendeletams už davimą pusdykiai pamokoms svetainės ir visiems rėmėjams. Kviečiame čiaigimius lietuvius broliukus ir sesutes lankyti šią mokyklėlę.

Mūsų tėvai daug mums pasakoja, kaip daug vargo jiems teko panešti už išlaikymą lietuvių kalbos. Branginkime mes ją, išmokime seną tėvų kalbą. Už tai mus tėveliai gerbs ir mylės, kad mes jų prigimtą kalbą mokėsimės.

Pirmininkė — Elena Šimonaitė, Raštininkė — Lucija Čapas.

Ivairumėliai

Nuostabus Vaikai.

Buvo ir dabar atsiranda pasaulio vaikų, pasižymėjusių nepaprastais gabumais (talentu). Pavyzdžiui, garsus muzikas Mozartas gerai mokėjo griežti dar tik 5 metų budamas. Didelių miestų žmonės tūkstančiais rinkdavosi klausytis jo koncertų. Labai anksti pagarsėjo ir kiti muzikai: Hendelis, Šopenas, Lisztas, Rubensteinas.

Rašytojas Dantė Aligieri dar tik 9 metų turėdamas jau pradėjo rašyti dailios eileraščius. Vokiečių poetas Goetė 10 metų amžiaus budamas parašė apsakymą septyniomis kalbomis. Buvo ir kitų rašytojų, kurie labai anksti pradėjo rašyti.

Pasitaiko tarp vaikų ir gerai mokančių piešt. Taip, garsusis dailininkas Rafaelis savo nepaprastai gražiais paveikslais pasižymėjo dar vaiku budamas. Kai kurie vaikai padėjo dideliems ir savo mokslo darbais, išradimais. Dabar keletas tokių mažamečių pagarsėjo kaip gabūs kinematografo artistai.

Atsitinka dažnai ir kitaip: vaikas nerodo jokių gabumų, o užaugęs pradeda dirbt, mokytis ir stebina žmones savo nepaprastais darbais ir gabumais.

Leonas Vitkauskas.

Griaučiai...

Augstosios, žmoniškiosios tobulybės siekėjams, jos išpažintojams ir už ją kovotojams — su savo sielos ir širdies tikra dalele — skiriu.

Gyvenimas trumpas — menas amžinas...

Kuomet mudu su bičiuliu ėjome didžiųjų miesto gatve, man pasirodė aplinkui lyg truputį nauja: į vieną galą ir į kitą, kaip skruzdėlės prie savo namų — esant joms prie darbo, siuvo žmonės — žmonės griaučiai: taip pat apsirėdę — ploščiais ir skribėlėmis, sotys ir dikti ir išdžiuvę, rodos, alkani; blogomis, sunešiotomis sermėgomis ir naujais — pliušo ir švelnučiuo kailio apikakliais, paltais ir kailiniais; geltonais, gražiais, storo gintaro ruykkliais dantyse ir apnešiotomis, juodomis pypkėmis suspaustomis tarpe tamsiai geltonų, pajudusių, aprukusių arba juodų, iškirmijusių arba apkirmijusių kauliukų eilių tose vietose, kame buna burnos.

Moterys nešiojo skribėles, ir kyšojo iš po jų smilkinuose raityti arba lamdyti plaukai, dulavo iš užpakalio nukirptos garbanos, arba kitos dėvėjo nešvarias taškuotas arba buvusias kada tai baltas skareles, ir jos turėjo rankose prastus krepšius arba nešėsi į laikraštį išvyniojusios bakarus arba pusbakarius duonos arba varvino šale savęs arba ant savo skvernų nešamas permirkusiam popierių suvyniotas silkes.

Visa taip pat judėjo, kaip visuomet mieste ir — sakau — man tik truputį pasirodė lyg kas netaip kaip visuomet jame būtų, bet tai tik pasirodė — kažkaip tolimai, neaiškiai, ir aš neįprčiau to nė rimtesnėn domėn — nes mieste buvo beabejo viskas paprastai — kaip visuomet, ir tai tik mano galvon norėjo užklysti kvaila, visai neprotinga ir nereikalinga mintis.

Kai mudu praėjova pro kampe stovintį popirosų pardavėją, man pasirodė jog pro sukastus jo nešvarius ir iš kraštų juodus dantis matėsi kaip jis ką tai skaičiavo. Jo, nuo pigaus tabako dūmų išgeltusiuose, pirštuose degė „bankrutė“ su apėmūptu ir truputį seilėtu, sukibusia plona popiera, rukomuoju jos galu.

Toliau paėjėję sutikova įlindusių į nebenaują, bet švarų, siaurą palto — pliušini ar kitokios kokios medžiagos — apykaklį žmogų, kuris taipgi skaičiavo, eidamas. Jo rudi dantys buvo sukastai.

— Ar tu nori, užeisim į kavinę — kavos po puoduką išgersim? — tarė į mane bičiulis, šale eidamas į mane truputį atskreipęs.

— Taigi ačiū, — bet kad aš, žinai, negaliu dabar į kavinę eiti... — nuoširdžiai aš atsakiau jam.

— Tai nieko! Aš turiu dar pinigų... — nedomniai taria mano bičiulis, ir aš tylėdamas einu su juo.

Tį kiemo išbėgo vaikas pluoštą laikraščio po pažastim nešinas ir skubėdamas. Jo ploni blauzdikauliai trypėjojo platokuose kurpių auleliuose, į kurių skyles buvo įsilindę. Smarkiai jam gatvę žengiant jo smulkūs blauzdikauliai lietė priešakinis ir užpakalinius kurpių aulelių kraštus.

— Eik! — liepiamai bičiulišku tonu tarė mano kvietėjas ir prastumė prieš mane kavinės duris.

Jau man nieko nepaprasta nesirodė. Juk aš esu ir toj kavinėj buvęs. Tik čia gal perbrangu visuomet buna...

Kaip visuomet ramiai gyvenimo jausmu širdy atsisėdau su bičiuliu prie vieno skobnelio. Jų čia buvo daugybė — pilnas ilgokas ir platus kambarys. Čia jų visuomet daug buna, aš tą žinau...

Pakvietęs neskubingai mergaitę, bičiulis paprašė kavos ir pyragaičių keletą, ir palaukė truputį.

Atneštą kavą, su krimu, išgėrė — mano bičiuliui paprašius, gavome po kitą dar.

Į kambarį įėjo ir prieš mane toliau — prie sienos atsisėdė dvi. Bičiuliui, geriant, jį buvo jam iš šono. Aš gi nemačiau antrosios.

Kaklu, apvyniotu nestora, švelnučiuoke plošte, jį sėdėjo užsidėjus koją ant kojos ir buvo atsisėgęs viršutinį rubą. Vyriskai gracingai išsiėmė jį pailgą (dešimtis gabalų talpinančią) dėžutę popirosų ir vieną jų užsirikė. Taip pat — draugė. Ji jai

jį uždegė. Pašvikštavus degtuką ore, ji imetė jį stovėjusiam ant skobnio pelenyčion. Visai kaip vyras.

Kai ji pridėjo popirosą prie savo dantų, aš pamačiau kažinkodel jog ten buvo kada tai raudonai dažytos, lyg dirbtinos, lupos. Ir skruostai lyg balavo pudros baltumu. Akys — tamsūs baltame, apsisuko lyg slidinėdamos kauliniuose aptaisuose ir prikabytos iš užpakalio plona virvute ar siulu, ir lėtai — lyg paskui savęs kviečiančiai sekti — atsisuko.

Tikrumoje nė lupų, nė skruostų nebuvu, ir aš tik jaučiau, kad jie čia yra buvę kada tai ir jie išvieno darė man netaip jau ir blogą, balto ir bent kiek vylingo, veido vaizdą. Nežinau kodel taip, kuomet žinojau jog žmonės tėra tik tušti griaučiai.

Ištikro gi popirosus ruko tik tarpe baltų — matyt visuomet plaunamų, dantų ir akių vietoje buvo juodos, gludžios, tamosos pripiltos, duobės. — Taip, kaip ir visų ten, gatvėje, veidai ir akys — ir popirosų pardavėjo gatvėje, kampe nuolat stovinčio, ir to, kuris mastė dantis sukančes eidamas ir to nedidelio vaikėzo su laikraščiais po pažastimi (jo — nedidelės, juodos duobutės). Bičiulio akių aš nepastebėjau, kaip ir nepastebėjau to, ar jis turėjo skruostus ir ar buvo jis tik tokie pat griaučiai kaip visi žmonės mieste, ar ne. Ir savęs aš nežinojau.

Dabar jau pasirodęs man gražus ruykytojos, į mane sėdinčios, veidas buvo į mane (mano veidas taipgi į ją buvo nukreiptas) domiai atsuktas ir jį kalbėjo neva su bičiule, įsakai gi į mane akis įbedus. Akys jos, slidinėdamos savo vietose, žiūrėjimo punktu rinkosi labai dažnai mane.

Abi viešnios jau turėjo irgi kavos. Ir pyragaičių taipgi.

Pažiūrėjo atsisukusi ir jos bičiulė — akys taip pat ir jos buvo vylingos. Tas pats popirosas dantyse ir toks pat dantų praskėtimas šypsenoj, į mus žiurint iš šono — beveik per petį, kaip jie prasiskėčia ir jos bičiulės veide, kuri prieš mane sėdi, kai ji neva į bičiulę juokiasi, o ištikro mūsų pusėn žiuri.

— Turbut „bar-damos“... Matomai, jos čia užėina. Augstesnės rūšies, žinoma... Ne gatvėj...

— Galbut... — į mane budamas atsisukęs abejingai tarė bičiulis.

Dar dvejetą kartų susitinku su prieš mane sėdinčia veidu, akimis.

— Kiek, panele?... — užimtai taria bičiulis į atnešusią kitiems kavos padavėją mergaitę.

Bičiulis atsimoka ir einame lauk; pro jas praeiti reikia.

Bičiulis žengia tiesiog, aš dar pagauonu netyčia duobių žvilgsnį, bet ramus einu, ir jaučiu kaip ji yra ten — sėdi užpakaly, kame pasilieka...

Išėję žengiamo ton pusėn, iš kur atėjome į kavinę.

— Kur eisim dabar?...

— Niekur — pavaikščiotsim — aš turiu laiko... Nueisim paskui į teatrą.

Bičiulis vedasi praleisti liekamą dabar laiką gatvėje.

Tylime abu. Einame.

Kodel tai aš pirma nepastebėdavau to tuštumo veiduose, kuris štai pas visus šandie matytis... — galvoju aš. Ne tuštumos tokios, kad kaulų tarpe ir ant jų mėsos nėra niekam — ir popirosų pardavėjui, ir tam, beabejo, mažam spekuliantui-pirkliui — nė tam vaikui, nė toms „bar-damoms“, kurios laisvos sau vienos vaikščioja — bet tos tuštumos, kuri visame jų galvos kiaušo pavidale matomai ir jaučiamai tunoja, gyvena ir slepiasi. Tuštumos, kuri kažkodel liepia visus juos (ir tą plaukiančią minią gatvę) nevadinti žmonėmis.

Keista. Pirma man tas neateidavo į galvą, ir dabar visi tie žmonės mieste atrodo man kažkokie tylūs ir be gyvybės galvos ir dvasiose, nors jie buvo taip pat gyvi savo judėsiuose ir eisenoje.

Lyg kas juos visus būtų atpalaidavęs nuo viso to, kas priduoja jiems žmonišką prasmę ir pilną žmonišką pavidalą — ir jie dabar vaikščioja vien tik su savo judėsiais ir visu tuo, kas tik paviršutini žmogų sudaro... O žmogiškumo kito — tų žmogiškų privalumų, be kurių visiškai negali būti žmogaus, lyg juose nebūtų kažkodel visai likę, ir jis kažkur yra visai išvytas ir jo net šiame pasauly visai nėra...

(Daugiau bus)

S. L. A. REIKALAI

S. L. A. REIKALU
NUOTRUPOS

Rašo Pr. Bajoras.

„Tėvynės“ No. 41 mano „nuotrupose“ įvyko pora nemalonių klaidų. Trečia-me straipsnely, kur sakoma: „SLA. Antro Apskričio tarimuose randame tiesiog džiuginančių davinų“; turėjo būti: „Šešto Apskričio tarimuose“. Penktoje pastaboje, kur kalbama apie Dvylikto Apskričio suvažiavimą pasakyta: „Ketvirtos Apskričio suvažiavimas vienok rado „reikalingų“ išlieti piktos tulžies kaip ant P. T., taip ir ant Vitaičio“; turėjo būti: „Dvylikto Apskričio suvažiavimas“ ir tt. Ir visa minima pastaba liečia tik Dvylikto Apskritį. Kaip ketvirtą, taip ir šeštą apskritį už šią paklaidą atsiprašau

Racine, Wis. 100 kuopa nutarė surengti paskaitą vakarą. Prelegentui užkviestas Dr. Karalius iš Chicago. Paskaita bus sveikatos klausimu.

Sumanymas labai geras. Jį turėtų pasekti ir kitos S. L. A. kuopos. Paskaitoms tėtų mūsų gyvenime nestokuoja. Ir daugeliu klausimų mums pasimokinti visai ne pro šalį.

Waterburio kuopa rengia vakariene. Šios rūšies pramoga nėra tai pirmenybe mūsų organizacijoje. Bet Waterburio kuopa vakariene rengia visai naujoviniu tikslu. Ji šioje vakarieneje mano supažindinti naujus narius su mūsų organizacija, jos darbuotojais ir bendra eiga.

Juk, išties, naujiems nariams neužtenka apie Susivienijimą žinoti tik tiek kiek jiems papasakoja organizatorius kuomet juos prikalbina prie SLA. prisirašyti. Kiekvieno nario pareiga pažinti savo draugus, kurie prie SLA. priklauso, pareiga koptačiausiai susipažinti su mūsų organizacijos pamatiniais dėsniais ir kuo Susivienijimas lietuvių gyvenime reiškia. Šitai atsiekti kaip tik ir bus gera proga rengiamoje vakariene, kur SLA. darbuotojai pasakys visą eilę prakalbų, kur nauji nariai galės plačiau susipažinti su tais žmonėmis, kurie veikia savo gyvenimą mūsų Susivienijime.

Tuomet naujieji nariai galės geriau suprasti, kas yra Susivienijimas ir gal ne vienas tų naujųjų narių taps gerais ir širdingais SLA. darbuotojais.

Neperseniausiai SLA. Pildomosios Tarybos patvarkymu Indiana Harbor'e perorganizuota 185 kuopa. Tai padaryta todėl, kad kuopoje ėjo nepaliaujami, amžini ginčai — nesusipratimai. Ir tai buvo grynai techninis patvarkymas delei SLA. labo.

Už šią darbą, žinoma, P. Taryba nuo mūsų pažangiųjų atsiėmė daugiau negu tikėjosi. Komunistinė spauda ir komunistų lyderiai už

tai Pildomąją Tarybą išvadino visokiais-kitokiais. Už tai Pildomoji Taryba tik S. L. A. „griovikais“ ir dabar dar tebevadina.

Bet pasižiūrėkime pasekmių.

Šiame „Tėvynės“ numery 185 kp. korespondentas Kelsis rašo, kad kuopa auga kaip ant mielių. Bėgy trijų mėnesių kuopa jau susilaukė 23 naujus narius. Sekančiame susirinkime tikimasi vėl tiek naujų narių gauti. Kuopa rimtai kalba apie suorganizavimą jaunųjų kuopos. Kuopa rengia išsilimę, kur bus sukvietusi organizacijos reikaliu prakalbos. Naujoji, 343 kuopa ir darbuojasi, naujų narių gauna. Vadinas, rengiasi lenktyniuoti.

Todel iš kuopos, kur ėjo visa eilė nesusipratimų ir tuščių ginčų, išdygo du kniai, kurie dirbs labai mūsų organizacijos ir labai visų lietuvių.

Šitai, rodos, turėtų patenkinti kiekvieną sveiką protą, jautantį SLA. nari. Klaidimas tik, ar šitai patenkins komunistų lyderius? Bet mūsų nariai neturėtų lyderių paisyti. Kas nori dirbti SLA. labai — dirbkime. Kas nori šaukti — lai sau šaukiau. Atsiminti tik turime, kad komunistinių lyderių šukavimas yra tai tyruose šukaujančių balsas.

SLA. Aštunto Apskričio (New Yorko Valstijos) suvažiavimas spalio 9 dieną visapusiškai pavyko. Be kitų tarimų, suvažiavimas išnešė net penkias rezoliucijas. Vienos tų rezoliucijų liečia mūsų organizacijos gyvenimą, kitos — bendrus lietuvių ir Lietuvos gyvenimo reikalus.

Suvažiavimas buvo gyvas ir pilnas energijos. Šiam naujam, iš trukšmingo penkto apskričio išdygusiam, apskritiui linkime gerai gyvuoti ir veikti Susivienijimo labui.

Neseniai laikraščiuose pasiskelbta, kad Amerikoje yra 187 žmonės, kurie savo gyvastis apsidraudę nemažiau milijono dolerių kiekvieni.

Tų tarpe didžiulių krautinių savininkas milijonierius Wanamaker yra apsidraudęs už \$7,500,000.

Apdrauda tai didelis ir be galo svarbus dalykas mūsų gyvenime. Tiesa, kuomet mes mirsime, mums apdrauda jau bus bereikalinga. Vienok kiekvieno išmintingą žmogaus pareiga mirštant apsidurpinti savo šeimynos likimu, tai yra tais žmonėmis, kurie mums mirus dar turės gyventi ir kurių gyvenimo pradžia nuo mūsų priklauso. Mirus žmogui, kuris neturėjo jokios apdraudos, dažnai jo šeimyna lieka blogoje padėty. Kitaip esti su to žmogaus šeima, kuris buvo apsidraudęs.

Lietuviams apsidraudimo geriausia organizacija yra Susivienijimas lietuvių Amerikoje. Prie šitos organizacijos jau dabar priklauso arti 20,000 Amerikoje, gyvenančių lietuvių. Todel, kur dar tie 980,000, kurie prie Susivienijimo ne

SLA. Apskričių Darbuotė

10-to APSKRIČIO KUOPOS
RUOŠIASI PRIE BUSIANČIO PROGRAMO.

Visoms mūsų 10-to apskričio kuopoms pradžioje rugpjūčio mėn. laiškais ir „Tėvynės“ buvo pranešta, kad 10-tas apskričių yra nusisamdęs svetainę ir parengimas turės įvykti lapkričio 13 d., 2 val. po pietų, Polonia Hall, 3rd and Burnham St., Milwaukee, Wis. Tą kuopos gerai žino ir antrą sekmadienį lapkričio 13 d., nemanau kad bent viena kuopa turės koki nors kitą užsiėmimą.

Prie tų busiančių linksmybių turime ruošti kiekvieną kuopą. Esu laiškais kvietęs ir dar čionai kartoju: stengimės imti dalyvumą, kuopos prisidėti prie papildymo programo. Nuo kuopų priklausys ir paties programo sudėtis. Atsakykams pamato nėra, nes kiekvienoje kuopoje randasi jei ne dainininkų, tai gabių lošėjų. Reikia tik noro ir ukvatos keletą vakarų praleisti ir kuopos vardas programame skambės. Svarba glūdi tame: kuo sudėtingesnis programos iš skirtingų kuopų, tuo įdomesnis parengimas ir didesnė nauda.

Milwaukee didmiestis beveik vidurkely stovi. Iš anksto reikėtų daryti su draugais artimesnės sutartis važiuoti pas milwaukeečius lietuvius ir svečius. Ant vietos visuomet stovint darosi neįdomu, bet kitur, kad ir netoli pavažiavus kur kas daug įvairumo įgauni; įspūdžiai, vaizdai ir draugingi pasišėkiai tarsi atnaujina žmogų. Nesigiriant, turiu pasakyti, kad 10-to apskričio parengimai, ką tikėtai apskritys ruošia, vis buvo gan įdomūs ir dalyviui išsineša gerą mintį ir neužmirštinius įspūdžius. Šitaisi busiantis programos ir šokių vakaras bus jei negeresnis, tai jau ir neprasitenis už buvusius šio apskričio parengimus.

Apie sudėtį programo paraišysiu ir „Tėvynės“ pradžioje lapkričio, pirm įvyksiant parengimui.

Apgarsinimo lapeliai ir įžangos tikėtai kuopoms bus laiku priduoti. Trumpoj ateity duosis matyti, kuri kuopa mus 10-tam apskritį bus veikliausia ir pasirodys geriausia programa. Mat čion, tokiam reikalui, neužtenka gražiai kalbėti, girtis ar trūkšmauti; čia reikia darbo gabumus viešai parodyti.

Kviečiu-prašau visas kuopas ruoštis prie programo: Apskričio valdyba atlieka kas jau priidera atlikti. Visi bendrai ir nors truputį padirbėkime; taip tikėtai yra viltis tikėtis turėti ir naudą.

M. Kasparaitis,

10-to Apskr. Rašt.,

1420 Howe St.,

Racine, Wis.

TAMAQUA, PA.

Pranešimas 1-mo Apskričio Kuopoms.

Mes, SLA. 204 kp. nariai, šiuomi atskreipiame ir 1-mo apskričio kuopas, kurioms buvo išsiuntinėta laimėjimo tikietai Miko Šimanskio šautuvo. Laimėjimas jau atsiduvo rugpjūčio mėnesį. Todel 1-mo apskričio kuopos, kurios buvo paėmę tikietų pardavinėjimui, malonėkai kaip seniams, taip ir mažiems. Esant tokiam pavojui, būtina reikia apsidrausti savo gyvastį, kad nelaimė išliktus likusiems būtų lengviau gydytis gaunant pašalpą ligoje arba išliktus mirščiui, kad palengvinti šeimynai vargus gaunant iš apdraudos bent ant palaidojimo. Kiekvieno lietuvių pareiga yra apsidrausti ir SLA. ir paraginti savo draugus, kad ir jie įstotų į šią organizaciją.

Dabar SLA. 129 kp. skelbia vėjų naujų narių prirašymui prie šios kuopos. Vajus baig-

IŠ S. L. A. KUOPU
DARBUOTĖS

WATERBURY, CONN.

Pranešimas SLA. 11-tos Kuopos Nariams.

SLA. 11-ta kuopa savo mėnesiniame susirinkime, laikytame 4-tą dieną spalio, išklaudius 2-jų atsilankiusių delegatų nuo 103 kuopos Lietuvių Politiko Klubo, kurie užkvietė mūsų kuopą į jų rengiamus fėrus, nutarė be savo aukos 10 dol. fėruose dalyvauti. Mūsų SLA. 11-tai kuopai yra paskirtas vakaras ant 24-tos dienos spalio. Tad gerb. 11-tos kuopos nariai pasistengkite visi susirinkti į J. Laskevičiaus svetainę, 775 Bank St., apie 7:30 val. vakare, o iš ten visi maršuosime į fėrus.

Juzė Kronkaičiūtė,

SLA. 11-tos Kuopos Rašt.

WATERBURY, CONN.

Du Stambūs Parengimai.

SLA. 11-tos kp. mėnesinis susirinkimas atsiduvo 4 d. spalio. Šį mėnesį naujų narių neprirašė. Ligonų lankytojai pranešė, kad randasi vienas ligonis, kuris jau senai serga. Toliaus buvo išduota atskaita iš pikniko rengimo. Piknikas davė kuopai nuostolių. Toliaus sekė raportas delegatų iš IV apskričio suvažiavimo. Raportai priimti.

Į susirinkimą atsilankė delegatai, pp. K. Ramanauskas ir T. Visockis, užkviestami į L. U. P. Kliubo fėrus. Užkvietimas priimtas ir dar kuopa paskyrė \$10.00 ir nutarė dalyvauti, numaršuoti į fėrus.

Nauji sumanymai. Gerb. J. Žemantauskas duoda sumanymą, kad surengti draugišką vakariene. Sumanymas tapo priimtas ir nubalsuota tokią vakariene rengti. Rinkimas komisijos. Viena-perstato, kita — vis neapsiima. Mat nesijaučia, kad galės tokį darbą atlikti. Tuomet sumanytojas, gerb. Žemantauskas, sako: „Aš apsiimu į komisiją, bet kuriuos aš perstatysiu, apsiimkite, neatsisakykite“. Tuojau p. Žemantauskas ir pradėjo perstatinėti: „M. Senkuvienė, J. Senkuvienė, M. Miknaitienė ir mūsų kp. pirm. p. J. Tarela“.

Šie mūsų 5 darbuotojai su parengimu mums puikią vakariene. Ši vakariene bus rengiama del pėlo, bet del susipažinimo su naujais nariais, kurių mūsų org. gerb. Žemantauskas prirašė net 117 narių. Įžanga bus, turbūt, proporcinga. Rengimas paliktas komisijai. Dabar tik lauksime užkvietimo į mūsų SLA. 11 kp. vakariene, kurioje turi dalyvauti visi mūsų nariai.

Vėl kitas sumanymas, tai surengti balių. Sumanymas priimtas ir nubalsuota kad rengti. Į balaus komisiją įėjo šie: M. Krugelis, J. Kvaraciejus ir P. Matiečius.

Dauznagiškis.

CHICAGO, ILL.

SLA. 129 Kuopos Atsišaukimas ir SLA. Narius Ir 18-tos Gatv. Apylinkės Lietuvių.

Gerbiami darbininkai-ės! Dabartinėje gadynėje nėra nei vienos ypatingos, kuriai negręstų pavojus sveikatai ir gyvasčiai ant kiekvieno žingsnio. Dabar mėsėtė nėra saugu išeiti ant gatvės kaip seniams, taip ir mažiems. Esant tokiam pavojui, būtina reikia apsidrausti savo gyvastį, kad nelaimė išliktus likusiems būtų lengviau gydytis gaunant pašalpą ligoje arba išliktus mirščiui, kad palengvinti šeimynai vargus gaunant iš apdraudos bent ant palaidojimo. Kiekvieno lietuvių pareiga yra apsidrausti ir SLA. ir paraginti savo draugus, kad ir jie įstotų į šią organizaciją.

Dabar SLA. 129 kp. skelbia vėjų naujų narių prirašymui prie šios kuopos. Vajus baig-

sis su pabaiga 1927 m. Nariams, prirašinėjančiams naujus narius, yra skiriamas dovanos sekamai: Pirmą dovaną \$5 gaus tas, kuris prirašys daugiausia narių; antrą dovaną — \$4; trečią — \$3; ketvirtą — \$2; o penktą — \$1. Dovanos bus duodamos tik kuopos nariams. Kuopos organizatoriai negaus jokios dovanos.

Kaip matote, nariams yra gera proga pasidaryti ir laimėti dovanas. Kurie pasidarysite, malonėkite pranešti kuopos organizatoriams, J. Gelgaudui, 723 W. 17 St., arba A. Zalagėnui, 1951 Canalport Ave. Phone Roosevelt 7706.

Su pagarba,

SLA. 129 Kp. Valdyba.

P. S. SLA. 129 kp. susirinkimus dabar laiko kiekvieno mėnesio pirmutinį ketvirtą, 7:30 val. vakare, J. Savicko svetainėje, 1900 S. Union Ave.

MILWAUKEE, WIS.

SLA. 177-ta Kuopa Turėtų Kreipti Daugiau Domės į Ligonų Prižiūrėjimą.

Kuopos susirinkime, įvyksime 2-ąją d. spalio iš sekretoriaus, p. M. Baltušninko, raportą paaiškėjo, kad kai kurie kuopos nariai ignoruoja sekretoriaus nariams siunčiamus pranešimus, įsakančius lankyti ligonius. Štai, sekretorius parašė nariui pranešimą, kad jis atliks ligonį ir sekančiame kuopos susirinkime išduotų raportą, kokiam padėjimui ligonis randasi. Narys, perskaitęs sekretoriaus pranešimą, vietoj kad lankytų ligonį, rašo sekretoriui sekančią atsakymą: „Gerbiamas drauge! Aš gavau nuo jus pranešimą lankyti ligonį. Šiuo metu pareiškiu, kad aš moterų nelankysiu. Butų juokai, jei nevedęs eity lankytų moterų. Susivienijime priguli daug moterų, tai tegul moteris moterį ir lanko, o ne nevedęs vyras.“

Sekretorius rašo laišką kitam nariui. Siunčia lankyti ligonę. Nuo to irgi gauna panašų pirmamjam atsakymą. Tas taip pat pasirodo „Jonukas Mergų Bijas“. Liepta sekretoriui parašyti laišką tiems nariams, kad jie ateitų į sekančią susirinkimą ir paaiškintų, kodėl jie bijo moterų. Sekretorius atsisakė juokus krėsti. Dabar kuopos prezidentas, rodos, siųs pas tuos narius delegaciją ir prašys, kad jie malonėtų ateiti į sekančią kuopos susirinkimą ir patenkintų kuopos prezidento žingedumą, kodėl jie bijo moterų.

Buvo paduotas sumanymas, kad kuopa užsiprenumeruotų gerb. Dr. Jono Šliupo 2 knygas Hygiene ir Medicinos Istoria, kurias gerb. senelis nori išleisti dar gyvu tebebudamas. Į sumanymą atsakyti tylėjimu. Pirmininkas paaiškino, kad „mes neturime knygyno, tai kur tas knygas dėsimė.“

Dar užpėreitam kuopos susirinkime buvo paduotas sumanymas kad išskirti jaunuolius ir atskirą kuopą, nes SLA. 177 kuopoj yra apie 21 ar 22 jaunuoliai ir tie jaunuoliai, be abejo, ne visi bėra 5—6 metų amžiaus; jau dabar kai kurie persikėlė į augusių skyrių. Kuomet viršminėtas sumanymas buvo paduotas, tai kuopos susirinkime užviešpatavo tokia ty la, kad rodos pirmininkas būtų liepęs susirinkimui numirų tylėjimu pagerbti.

A. F. Peletskas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Pranešimas SLA. 60 Kp. Nariams ir Visai Lietuvių Visuomenei.

Spalio mėnesį įvyks šie parengimai: Seštadienį, spalio 22 d. įvyks metinė vakariene, į kurią kviečiame visus narius atsilankyti, nes bus gražus programos, o po programai vakariene ir vėliau tęsis šokiai iki vėlėms nakties. Bus puiki lie-

tuviška orkestra. Tikėtus galite gauti pas kuopos valdybą ir pas visus rengimo komiteto narius. Tikietai bus pardavinėjami tik iki spalio 20 d. Todel nelaukite paskutinių dienų — nusipirkite išanksto.

Spalio 29 d. įvyks maskaradų balius, kurį rengia jaunųjų skyrius. Bus duodama didelės dovanos tiems, kurie bus gražiai ar keistai apsitaisę. Kviečiame atsilankyti koskaitlingiau ir praleisti su mumis linksmai laiką.

Lapkričio 2 d. įvyks susirinkimas, kurį šaukia SLA. 60 kp. Į šitą susirinkimą šaukiami visi lietuviai, ypatingai tėvai, kurie norėtų leisti savo vaikučius į vakarinę mokyklą prasilavinti lietuvių kalbos bei gramatikos. Šiame susirinkime bus apkalbėta, kaip tinkamiausią įrengti tokią mokyklą. Į šią mokyklą bus priimami ir ne narių vaikai. Todel nepamirškite atsilankyti į viršminėtą susirinkimą!

S. Naudzius.

GRAND RAPIDS, MICH.

Šis-Tas Iš 60 Kuopos Darbuotės.

SLA. 60 kuopos susirinkimas įvyko spalio 8 dieną, Šv. Jurgio Svetainėje. Šiame susirinkime prie kuopos prisirašė 5 nauji nariai ir augusių skyrių ir 3 jaunuolių skyrių. Susirinkime, laikytame rugsėjo 4 d. į kuopą prisirašė 22 nauji nariai — 11 jaunuolių ir 11 jaunuolių. Naujų narių prisirašymas, tai mūsų gerb. organizatoriaus T. Aleksyno nuopelnai.

Toliaus, po perskaitymui protokolo, sekė komisijų raportai. Kaip jau buvo minėta, kad kuopą rengiasis surengti teatrą, komisija pranešė, kad dabar, praėjus karščiams, bus prie to darbo rimtai rengiamasi.

Jaunuolių komisija raportavo, kad jaunuoliai pageidauja įsteigti lietuvių kalbos mokyklėlę, nes nemokanti lietuvių kalbos jaunuoliai negalį joki kuopoje urėdą užimti. Jaunuolių pageidavimas labai girtinas. Reikia bet gi apgailauti, kad mūsų „pažangieji“ draugai tam priešingi. Ir čia, tik spėjus nusiisai padaryti pranešimą, tuoj atsistoja vienas bolševikas ir pradeda rėkti, kad jaunuoliai lietuvių kalbos mokykla nereikalinga, kad jis kuopai tik išlaidų padarys, o naudos iš to jokios nebus. Tai matot, kaip mūsų politikieriai rupinasi jaunimo reikalais! Nors bolševikams jaunuolių mokyklų steigimas ir jaunimo organizavimas yra didžiausias smugis, vienok šis susirinkimas jaunuolių pageidavimą priėmė ir užgyrė mokyklos įsteigimą.

Kuopos susirinkime, laikytame rugs. 4 dieną užgirta SLA. Pildomosios Tarybos veikimas perorganizavime tų kuopų, kuriuose viešpatuoja netvarka.

Šiame susirinkime nutarta rengti vakariene. Tam reikalingi išrinkti iš penkių darbščių narių komisija. Vakarienes rengimui laikas nenuskirtas, bet aš tikiu, kad išrinkta komisija pasistengs viską tinkamai prirengti ir parengimas galės puikiai nusisekti. SLA. 60 kuopos parengimai visuomet buna puikūs ir dalyvius pilnai užgaudina. Tikiu, kad ir minimas rengimas bus ne kiek neblogesnis už buvusius.

Baigdamas šį rašinį, turiu pastebėti, kad SLA. 60 kuopos jaunuolių skyrius labai sududo prieš bolševikiškas provokacijas. Mat, „Vilnius“ No. 232 tipusioje iš Grand Rapids korespondencijoje apie jaunuolių išvažiavimą rašoma vien tik melagystės ir provokacijos apie mūsų jaunuolius ir kitus darbuotojus. Tas žmogelis, kuris tą korespondenciją parašė, matoma vien tik melagystėmis ir provokacijomis ir tužsiima. Jei esi vyras, ir jei turi ką pasakyti, tai stok akis akin ir pasipasakok, pasikalbėsim. O jei

mus purvais drabstai iš pasaly, tai esi tikras melagis!

Tai, mat, kaip bolševikai „pameria“ mūsų jaunuolius!

Jurgis Lapinskas,
SLA. 60 Kp. Sekr.

INDIANA HARBOR, IND.

SLA. 185 Kuopa Progresuoja.

Spraga Užpildyta su Magaryčiomis. Rengs Šeimynišką Vakariene. Kvies Kalbėtojus ir Burelį Inteligentų iš Chicago.

SLA. 185 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko spalio 7 d. Susirinkimas buvo skaitlingas ir ramus. Šiame susirinkime prie kuopos prisirašė 21 naujas narys. Kuopos organizatorius, Jonas Kolas, prirašė 6 naujus narius, o nutarimų raštinkė, Valavičienė, prirašė 15. Neper-senai rašydamas „Tėvynėje“ pa-reiškiau, kad spragą kurią pa-darė 18 narių išeidami į naują kuopą, netrukus užpildysime. Dabar mano pareiškimą jau galima liudyti įvyksiu faktų: vie-toj išėjusių 18 narių, jau gavome 23 naujus narius: šiame susirinkime prisirašė 21, o mėne-sis atgal — 2. Reikia pasakyti, kad tie 23 nauji nariai yra rink-tiniai žmonės — 100 nuosimčių patriotai.

Bet tai dar ne galas. Nutarimų raštinkė ponia Valavičienė sako, kad dar daugelis gerų lietuvių prašo jos ateiti ir prie kuopos prisirašyti. Organizatorius J. Kolas ir gi tą patį pareiškė. Tikiu, kad sekančiame sus. lapkr. 4 d. turėsime dar 21 naują narį. Tai gi, kaip matote, mūsų kuopa auga kaip ant mielių. (Geriausią pasekmių! Red.) Kuopa dabar turi jau virš 100 narių.

Taip gi manome organizuoti jaunuolių kuopą iš kokių 40 narių. Ir aš ne kiek neabejoju, kad jaunuolių kuopa bus suorganizuota.

Tai mat kokie rezultatai 185 kuopos perskyrimo!

Kaip tenka sužinoti — nauja 343 kuopa ir gi kruta-juda.

Praeitame susirinkime nutarėm surengti šeimynišką vakariene. Vakariene surengti apsiėmė mūsų darbščiausios moterys ir tam reikalui išrinkta komisija. Taip gi nutarta ir vakariene pakviesti kalbėtojas ir burelis Chicago inteligentų. Tam reikalui ir gi išrinkta komisija. Daugelis pageidavo, kad kalbėtoju būtų užkviestas p. P. Grigaitis, „Naujienų“ redaktorius.

SLA. Kalendorius

APSKRIČIŲ BEI KUOPU PARENGIMAI

—20—

SLA. Dešimtas Apskritys ruošia didelį ir įvairių kuopų sudėtinį programą ir šokius. Įvyks lapkričio 13 d., 2 val. po piet, Polonia Hall, 3-rd Ave. and Burnham St., Milwaukee, Wis.

HARTFORD, CONN., SLA. 124

kuopa rengia labai gražų, įdomų ir didelį teatrą, kurį įvyks sekmadienį, spalio 23 d., 1927 m., pradžioje 7:30 val. vakare, Lietuvių Parapijos Mokyklos Salėje. Bus vaidinama puikus veiklas „Doros Sargas“. Kviečiame vietinius ir apylinkės lietuvius skaitlingai atsilankyti į šį puikų vakarą.

ST. LOUIS, MO., SLA. 214 kp.

rengia balių ir šokių. Įvyks lapkričio 20 d., Lenkų Svetainėje, 1940 Cass Ave., St. Louis, Mo.

NEW KENSINGTON, PA., S.

L. A. 192 kp. linksmas balius įvyks trečiadienį, lapkričio 23, 1927, Lietuvių Pilečių Svetainėje, 1358—3rd St., Arnold, Pa. Pradžioje 7 val. vakare.

rius. Mat, žmonės jo redaguojamas laikraštis patinka, tai jie mėgsta ir jo prakalbų klausytis. Vakarienei diena dar nenusikirta, bet jau išanksto galima sakyti, kad parengimas pavyks; kas į šitą pokilį atsilankys, bus pilnai patenkintas.

Pranas Keselis.

CHICAGO, ILL. SLA. 122 Kuopa.

Viršminima kuopa randasi didelėje lietuvių kolonijoje. Pagal didumą šios kolonijos SLA. 122 kuopa turėtų būti kelis sykius didesnė, negu ji dabar yra. Paskutiniu laiku visgi matyt randasi norinčių pakelti šią kuopą; bet, žinoma, kožno darbo pradžia yra sunki.

Visiems chigagiečiams yra žinoma, kad ši Stock Yardų kolonija yra viena iš tamsiausių — apgyventa vien tik paprastų darbininkų. Girtuokliavimas čia užima pirmą vietą. Tai yra pasibaisėtinas dalykas! Karštai pasitaiko, kad žmogus ateina į susirinkimą ir su juo jau negalima jokios rados gauti. Nekurie SLA. 122 kuopos nariai pamatė, kad reikia mūsų brolius lietuvius traukti iš to dumblyno. Ir jie SLA. 122 kuopos susirinkime sumanė, įsteigti vietą, kur mūsų brolius lietuvius galėtų laisvai ateiti ir gauti apšvietos, o ne stovėti prie gerimų stalo, prie to praieito raugalo.

Viršminėta kuopa nutarė šioj kolonijoje įsteigti knygyną. Tam reikalui išrinkta komisija šaukiasi į kitas organizacijas, kad jungtomis spekomis įsteigti namą, kur būtų galima kiekvienam ateiti pasiskaityti laikraštius ir knygas; kad atėjęs žmogus įgytų apšvietos ir mokslo, tada žmogus parėjęs iš sunkaus darbo neitų į karčiamą, bet į namą kur gali pasimokinti. Aš manau, kad kurio protas dar nėra suėstas to nuodingo mūšiško, kiekvienas greičiau ateis į namą apšvietos, o ne kur nors kokiame urve prie tų nuodų.

Taigi broliai, kurie sumanė tą darbą lai dirba — mes jų neturėdysim, bet padėkim kiek galime, nes tai yra naudingas darbas ir dirva gera šioj apylinkėj.

Nariai, lankymės į susirinkimus, duokime naudingus patarimus ir visi bendrai dirbkime!

P. Markunas.

BRIDGEPORT, CONN.

SLA. 51 Kp. Susirinkimas, Deleгатų Raportai, Mirė Adomas Žaladonis.

SLA. 51 kp. susirinkimai, paprastai, atsituna kas pirmą antdienį kiekvieno mėnesio, 8 val. vakare, 407 Lafayette St. Taip ir praeitas, praeito mėnesio susirinkimas, atsituvo. Bet šitas susirinkimas daug kuo skyrėsi nuo kitų mūsų kuopos susirinkimų: jame dalyvavo daug narių ir pusėtinai skaičius raportų išduota. Daugiausia domės, bet gi, buvo atriepta į Ketvirtą Apskričio delegatų raportus. Raportai buvo gana ilgi ir aiškūs. Raportai kuopai gana gerai patiko. Tik dėja, kai kurie delegatai nusiskundė, kad kai kurių kuopų delegatai juos pavaišinę nelabai švariais žodžiais.

Rugsėjo 28 d. mirė mūsų kuopos narys, Adomas Žaladonis. Iš Lietuvos paeina iš Suvalkų rėdybos, Lazdijų apskrįčio. Velionis turėjo 55 metus amžiaus. Nuliudime paliko pačią 3 sunus ir 2 dukteris. Prie Susivienijimo velionis priklausė nuo 1915 metų.

Lai buna jam lengva šios šalies žemėlė!

Jurgis Bartkevičius.

CICERO, ILL.

Iš SLA. 194 Kp. Susirinkimo. SLA. 194 kp. mėnesinis susirinkimas atsituvo spalio 4 die-

na. Susirinkimas buvo skaitlingas ar tai iš priežasties paraginimo mūsų pirmininko, ar tai dėl padaryto galo kilusiems mūsų kuopoje nesupratimams ir barniams. Susirinkimas buvo ramus ir pavyzdingas, išskyrus porą karštuolių, kurie visgi pusėtinai pasikarsčiavo. Vienok reikia tikėti, kad ir jie, pradėję dažniau susirinkimus lankyti, išmoks kaip reikia susirinkimuose užsilaukyti.

Mūsų kuopoje visiškai užmirštas jaunųjų organizavimo reikalas, nors šitas svarbus reikalas turėtų būti pirmiausia kuopos klausimu. Komisija tam reikalui yra išrinkta jau du metai, bet iki šiol ji dar jokio plano jaunųjų organizavimo reikalu nepatiekė. Bet tikimės, kad ateity visgi turėsime jaunųjų kuopą, nes ramiai veikiant ir organizuojant bus galima daugiau gauti kandidatų į jaunųjų skyrių. Tad visi nariai ir narės padarykite jaunimo organizavimui planus ir sekančiame susirinkime parodykite, ką ir kas šiuo reikalu esame sumanę. Susirinkimas gi, apsvarstęs, galės tų planų tinkamumą išspręsti ir juos priimti bei kunyti gyveniman.

Pora savačių atgal netekome gero tėvynainio ir SLA. darbuotojo P. Stankaičio, kuris po sunkios ir ilgios ligos su šiuo pasauliu persiskyrė. Nuliudime paliko moterį ir du sunus.

SLA. 194 kp. ir bendrai SLA. nariai šį draugą šelpė veik per du pastaru metu ir buvo jam teikiama tikra pagalba. Todel nesididžiuojant, reikia pasakyti, kad SLA. narių neapleidžia ir juos šelpia kiekvienoje nelaimėje.

Neužmirškite ateiti į sekančią kuopos susirinkimą, kuris įvyks lapkričio 1 d. ir neatsineškite svetimų reikalų, o dabokite tik SLA. reikalus, tai ir valdų neturėsime.

H. Labanauskas.

WORCESTER, MASS. SLA. 318 Kuopa.

Bertaininis SLA. 318 kuopos susirinkimas įvykęs spalio 2 d., oficiališkai atidarė žiemos sezoną, atkeldamas susirinkimo pradžią viena valanda vėliau, ir užbrėždamas sezono veikimą. Deltogi susirinkimo eiga buvo gyva.

Šio mėnesio, spalio 23 d. sukanke lygiai 3 metai SLA. 318 kp. gyvavimo. Paminėjimui suaktyvų, rengiamas vakarėlis Aušrelės kambary. Bus paruoštas atitinkamas tai dienai programos ir bus pateikti užkandžiai, mūsų darbščių ponių — narių pagaminti. Užgirtu tarimu, kiekvienas kuopos narys privalo pirkti tikieta ir dalyvaut.

Pas mus, tapus p. Mozuraitiui organizatoriumi, įsigyvenoma perstatyt mažiau siau vieną naują narį kiekvienam susirinkime. Šiame susirinkime priimta du nauji nariai.

Be savų reikalų, 318 kp. atjaučia ir kitiems. Iš kuopos bus siunčiami 3 atstovai į Worcesterio Lietuvių Labdarybės Draugiją su tikslu prisidėti prie draugijos, kurios tikslai yra praktiški. Geros valios ir gerų darbų nestoka SLA. 318 kuopoj.

SLA. 318 Kp. Keresp.

ZEIGLER, ILL. Iš SLA. 308 Kuopos Susirinkimo.

SLA. 308 kuopos susirinkime, laikytame spalio 2 dieną iš įvairių komisijų raportų paaiškėjo sekamų dalykų. Pirmininkas pranešė, kad velionio St. Stremikio pinigai, kurie buvo unijos lokale, jau pasiūsta į Lietuvą. Unijos viršininkai Stremikio tėvams pasiuntė 1,000 dol. Bendrovės atstovo raportas priimtas. Knygų peržiūrėjimo komisijos raportas priimtas. Pri-

menama, kad kuopos išde raudasi \$207.66. Jaunuolių komisija raportuoja, kad mokyklą prasidėjo ir vaikai mokyklą lanko. Pamokos atsituna kas penktadienio vakarą, 7 val.

Šiame susirinkime priimta du nauji nariai į jaunųjų skyrių. Diskusijų komisija raportuoja, kad diskusijos atsituvo rugsėjo 18 d. Nutarta surengti antros diskusijos. Tėma dar neparinkta.

Prie neužbaigtų reikalų svarstyta p. Vitaičio laiškas, kuriame reikalauja atsaukti iš rezoliucijos nekuriuos žodžius. Apkalbant, pasirodė, kad nėra jokio pamato atsaukti, nes rezoliucija nėra niekur talpinta. Įnešimas perėjo, kad atmesti kaip po niekam tikusį klausimą.

Jonas Vainauskas, laikinas finansų raštininkas atsisakė savo pareigas už dyką eiti. Jonas Noreika taip gi nepasirodė susirinkime. Todel nutarta rinkti laikinas fin. raštininkas. Likosi išrinktas L. Jonikas. Jonas Vainauskas reikalavo atlyginimo už vieno mėnesio fin. raštininko darbą. Susirinkimas nutarė jam atlyginti už vieną mėnesį.

Pirmininkas įneša skundą ant Jono Bernotos už šmeižimą kuopos valdybos ir įtarimą per „Tėvynę“, huk kuopos valdyba laikanti slapstus susirinkimus. Skundas vienbalsiai priimtas. Nutarta skundas nagrinėti ateinančiame susirinkime pagal konstitucijos patvarkymą.

Turiu dar priminti, kad Miles pranešė, jog Stremikio turas iš publik administratoriaus nepasiūstas laiku, nes buvo pašalinį žmonių, kurie darbavosi, kad pasiūstų paliudijimą Lietuvos konsulatui. Todel dabar abi valdžios turi teisės prie to turto. Apskrities valdžia jau galėjo pasiūsti rugsėjo 8 d., bet dabar gali vėl kokius metus užtraukti.

J. Tilendis,
SLA. 308 Kp. Koresp.

NANTICOKE, PA. Pranešimas SLA. 12 Kp. Nariams.

Gerb. Nariai ir Narės:— Šiuomi pranešu, kad aš persikeliu kiek tolimesnėn vieton gyventi, todėl su visais kuopos reikalais prašau visus narius kreiptis prie kuopos pirmininko šiuo adresu: B. Asadauskas, 64 W. Field St., Nanticoke, Pa., o jšai man praneš ir viskas bus tvarkingai atlikta.

Jonas Bielevičius,
P. O. Box 24,
Nanticoke, Pa.

POLEMIKA IR KRITIKA

SLA. IR KOMUNISTAI

Kadangi SLA. yra apdraudęs ir pašalpos organizacija, tai joje religiški bei partviški žmonių nusistatymai-įsitikinimai neturi but mašioni. Ir SLA. visuomet stengėsi tokiu buti — išsilaukyti bepartviška organizacija. Nuo pat atsiskyrimo su kunigais Susivienijimas tokiu išsilaukė iki šių dienų.

Bet per pastaruosius kelis metus tavorščiai komunistų vadai, kurie veik tik vienas-kitas prie SLA. priklauso ir kurie yra prate savo raudoną snapą visur kišti, tą patį pradėjo daryti ir Susivienijime, ką kitose organizacijose daro. Jie, mat, nepaiso nei organizacijos nustatytų tikslų, nei jos įstatų. Komunistai visur laikosi vien savo tikslų: „Užkariauti buržuazišką įstaigą, arba ją sugriauti.“ Smarkiausiai bet gi jie ima S. L. A. bombarduoti prieš kiekvienas Pildomosios Tarybos nominacijas ir rinkimus. Taip gi jie nemažai visokių žulerysčių pridriba ir renkant delegatus į SLA. seimus.

Štai ir dabar. Pildomosios Tarybos nominacijos jau artina, tai komunistiška artilerija

strategiškai sugrupuota ir komarkiausiai manevruoja. Visokio kalibro bolševikiškos kulkos taip ir raičiojasi, sproginėja ir trockinėmis dujomis nuodija sveikai protaujančius S. L. A. narius. Jų organai „Laisvė“ ir „Vilnis“ užpildyta šlykštaus turinio rezoliucijomis ir melagingais straipsniais prieš Pildomąją Tarybą, „Tėvynės“ redaktorių Vitaitį ir kitus SLA. darbuotojus. Suorganizuota komitetai, kurie slapta siunti neja laiškus savo vieniems pas tumdėliams, kad tie dirbtų už jų peršamus Mozes į Susivienijimo naują Pildomąją Tarybą ir kad kodaugiausiai keltų protestų prieš dabartinę Pildomąją Tarybą. Komunistų kalbėtojai važinėja ir gyvu žodžiu agituoja už savuosius komisarų. Jie viską daro, ką tik gali išmislyti, nes pas juos visokios priemonės pateisina tikslą.

Ir visgi reikia pripažinti nusidėvėjusiems tavorščiams kreditas, kad jie vyrai — žino ką daro. Jie žino, kad drumstame vandenyn, kartais, pasitaiko pagauti daug žuvų. Už tai jie ir drumsčia SLA. tvenkinį, nes gerai numato, kad ten yra gražių žuvelių — milijonas dolerių. Jie vargšai mano sau, ak mums jau vistiek: laimėsime, ar ne, o pamėginti galima. Drumskime, demoralizuokime visokiais bolševikiškais „triksais“ Susivienijimo narius, o gal ir pasiseks, — pasigausime juos į savo trockinį bučių, nes bolševikiškos balos kone visur baigia džiuti, žuvis nyksta, tuštėja visi mūsų fondai, o čia komunistams dolerių reikia.

Bet šitais bolševikiškais triukšmavimais SLA. nariai vis gi turėtų šiek-tiek susidomėti ir juos arčiau pažinti: ar tik jie nėra vilkai avies kaily? Tik gerai prisidairykite ir tuojat pamatysite, kad komunistų lyderiams ne SLA. labas rupi. Jusų SLA. nariai labas jiems taip gi neapeina. Jiems apeina tik SLA. doleriai, kuriuos S.

L. A. sėnesnieji, visaip komunistų šmeižiami, darbuotojai sutaupe.

Gerbiamieji SLA. nariai! Saugokite SLA. organizacijos turimą, kad jis nepatektų komunistų tavorščių globon, nes pas juos viskas greit sutirpsta. Apsižiūrėkite, ką jie padarė su kitų organizacijų ir draugijų pinigais. Kur jie tik įsisukverbedavodavai, visur ištuštino išdus ir subankrutino organizacijas. Pasiteiraukite, ką tavorščiai padarė New Yorke Garment Workers kriaucių unijoje, kaip jie nuveikė berindami aukas delei Sacco ir Vanzetti bylos? O kiek visokių lietuviškų fondų buvo ir kas jais geriausiai pasinaudojo? Juk nebereikalo nekurių jų komisarai, begerdami mėnullo šviesą, net francuziškų reumatizmus įgavo! Na ir šitie visokiais „žygliais“ susitepę desperatai dar peršasi save švariai bepartviški organizacijai — Susivienijimui Lietuvių Amerikoje — už vadus, net SLA. nariais nebudami!

Kurie jų yra labiau išteriški ir netekę kantrybės SLA. užkariauti, tie jau mėgina antžut-but kitaip Susivienijimui kenkti. Žiūrėkite. Grand Rapids'e trys tavorščiai už kėlimą trukšmo kuopos susirinkime buvo nubausti po 25c., tai vienas nubėgo į valdišką teismą ir apskundė kuopą už tai. Apskundė kuopą už 25 centus! Tai tau ir bolševikiški didvyrai! Del 25 centų bėga skusties buržuiskam teismui! Kitas tenai kersindamas už nepriėmimą jo į SLA. vėl apskundė teisme S. L. A. 60 kp. ir jos veikėjus, reikalaujamas 10,000 dol. atlyginimo. Skundžia vien užtai, kad 60 kuopos veikėjai, atsakydami į komunistinius šmeižtus, paminėjo, kad tas ponas pasiūnino paduodamas savo aplikaciją į SLA. narius. Kiti tokie „ritieriai“ Chicagoje kėlė betvarkę 36 kuopoje, šėję p. š. SLA. įstatymus, prieštaravo

Pildomosios Tarybos patvarkymams, ir gi Susivienijimui nesmagumų ir iškaščių pridarė. Todel visi SLA. ištikimi nariai, budėkime savo organizacijos reikalais!

V. Černauskas,
Springfield, Ill.

NEKROLOGAS

McADOO, FA.

A. a. Vincas Beručka,
SLA. 54 Kp. Narys.

A. a. Beručka mirė spalio 7 dieną. Mirtis velionį patiko staigiai. Nuliudime paliko pačią ir vienuoliką vaikų — 9 sunus ir dvi dukteris, kurių vyriausias yra 23 metų, o jauniausias 9 mėnesių.

Prie SLA. 54 kuopos velionis prisirašė liepos 6 d., 1919 m. Vietinė SLA. kuopa suteikė 6 grabnešius ir nupirko gyvų gėlių vainiką.

Velionis Vincas Beručka palaidotas spalio 10 dieną St. Petriko kapuose. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis.

Lai buna jam lengva ilsėtis šios šalies žemėlėje.

G. Milius,
Sekretorius.

SLA. yra didžiausia lietuvių apdraudęs organizacija pasauly.

Kuopu Susirinkimai

Chicago, Ill. SLA. 122 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. lapkričio, 4523 So. Wood St. Visi nariai malonėkite atsilankyti skaitlingai, nes turime svarbių reikalų aptarimui. Taipgi neužmirškite užsimokėti mėnesines mokeskis. Ateidami atsi- veskite ir savo draugus prisirašyti prie SLA. 122 kuopos.

P. Markunas.

St. Louis, Mo. SLA. 214 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 30 d. spalio, 2 val. po pietų, Miesto Knygyno Svetainėj. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes turime daug svarbių dalykų aptarti. Taipgi neužmirškite užsimokėti mėnesines mokeskis. Ateidami atsi- veskite ir savo draugus prisirašyti prie SLA. 214 kuopos.

P. R. Baltrušaitis — sekr.

Lawrence, Mass. SLA. 41 kp. susirinkimas įvyks 6 d. lapkričio, 2 val. po pietų, pas A. Bagdoną, 4 Hirschfield Ct. Visi nariai kviečiami pributi ir užsimokėti mėnesines mokeskis. Taipgi turime ir kitų reikalų aptarimui.

J. Žukauskas — pirm.

AISOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokinimui seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik \$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

PASITIKEK PATS SAVIMI.

Kas savimi pasitiki,
Tam pasaulio durys
Plačiai atidarytos —
I gyvenimą.
Kas pasitiki kitais,
Tas vergauja kitiems.

Jei tik timsysite į žmonių apsiėjimus, tai lengvai pastebėsite tą faktą.

Kuo daugiau tu kito gailėdamasis jį gelbėsi, tuo mažiau jis pats apie save rupinsis, tuo mažiau jis pats save gelbės.

Nuo pat lopšelio iki karsto, žmogus savęs nesigelbės, jei jam kiti pagalbės pragyventi jo amžių.

Kudikis niekuomet nebandyt pats savęs apsirengti ar plaukus susišukuoti tol, kol motina ar auklė jam viską padaro, nuprausia, sušukuoja, aprenčia.

Taip pat ir žmogus kad ir užaugęs į pilną spėką, nekartą ir mokslo pasiekęs, turįs ganėtinai supratimo, fiziškų ir protiškų jėgų, jis neprisiims nė prie fiziško, nė protiško kokio nors užsiėmimo patol, kol draugai ar draugija jį palaikys, kol jis gaus nuo draugų paskolinti. Nemažas žmonių skaičius taip pripranta gyventi, kad jam buna persunkti ir pamislyti apie paties savęs palaikymą. Vieni palinksta prie blogųjų pasielgimų, plėšikavimų, vagysčių, papuola kalėjimuosna ir palieka draugijos išmatomis, apsunkytomis kitų teisingai gyvenančių ir rupinančiųsi savo savistovumu.

Žodžiu kalbant, žmogus jeigu gali nesirupinti savimi, tai mažai paisyti apie drauginį gyvenimą. Todel reikia pasakyti: kas šelpia sveiką žmogų, tas prasikalsta prieš draugiją. Tos valdžios, kurios rupinasi perdaug individualų apsauga lygiai prasikalsta priešais šalies piliečius.

Nieko praktiškesnio ir geresnio negali būti, kaip žmogui parupinti užsiėmimą. Seniaus Vokietijoje buvo įstatymais baudžiami tie, kurie bandydavo gyventi be kokio nors užsiėmimo. Budavo duodama 24 valandos laiko susirasti sau darbą; nesuradus į tą laiką patinkamo savo amatui užsiėmimo, valdžia duodavo tokį darbą, kokį turėdavo ir bedarbis turėdavo eit dirbti, arba turėdavo kraustytis lauk iš Vokietijos. Ir pažiūrėkime, kiek bėdos turėjo visa Europa su Vokietija, kuomet vokiečiai stėjo karan. Neskaitytina tauta pati viena būtų užkariavusi visą Europą, jei nebūtų įsikūsi tokia turtinga šalis kaip Amerika. O tai būtų nutikę tik todėl, kad tauta niekuomet nebuvo pratusi kuo nors kitu pasitikėti. Ji pasitikėjo pati savimi. Ir šiandien Vokietija nepasitiki niekuo kaip tik pati savimi. Ji sumaikinta, apiplėšta, neturi draugo pasaulį, bet dirba ir niekam nesiskundžia. Darbininko ir abelnai Vokietijos piliečio padėtis, palyginus su pergalėtojų šalimis, išskyrus Ameriką, Vokietija ekonominiui geriaus stovi už kitus.

Aš tvirtai tikiu į labdarumą, į savitarpinį susiėmimą laike nelaimės, ligos, ten kur žmonės, turėdami pasitikėjimo patys savimi, moka į bendrą išdą tam atatinamą mokesnį. Tikų į tokią paramą jei žmogus stengiasi iš visų jėgų tapti neprigulmingu, remiasi pats savo jėgomis išeiti iš vargingos padėties. Tokiam žmogui kokia nors pagalba, moralė ar medžiaginė, reikalinga.

Gelbėk kitam kad galėtų pasigelbėti. Tai yra butina kiekvieno žmogaus pareiga. Bet gelbėdamas kitus, buk atsargus, pažink pirmiausiai tą, kurį nori gelbėti ir ištyrk ar jis pats nori save gelbėti. Jei taip, tai gelbėk jį. Jei jis prašo tavo pagalbos su tam tikrais išrokvimais, nemano pats save gelbėti, toks nevertas tavo pagalbos.

Nežiūrint kokioj šaly gyventum, didelio skirtumo nėra. Pasaulis, drauginis, žmonių gyvenimas reikalauja darbininkų, o ne tinginių, ne dykaduonių. Drauginis gerbuvis reikalauja teisingų žmonių, ne sukčių, apgavikų, gaudagrašių.

Pasaulis toks didelis, kad jame yra vietos užtektinai visiems. Penkiolika šimtų milijonų žmonių toli gražu negali apdirbti visą galimą dirbtį žemėje. Turty taip pat yra daug daugiau ant žemės, negu galima sunaudoti. Tik reikia būti savistoviu, pasitikėti savimi.

Šiandien perversmas jaučiamas visame pasauly, o ypatinai tose šalyse, kurios buvo kitų globojamos. Atgavusios savo nepriklausomybę šalys, būdai turėti rimtai pažiūrėti kaip pakelti gerbuvį savo šaly. Tarpe kitų šalių ir Lietuva yra viena iš naujai atgimusiu valstybių. Ji ir gi butina turėtų nusistatyti savo „motto“ gelbėti tuos, kurie stengiasi patys save gelbėti. Valdžia turėtų duoti darbą kiekvienam norinčiam dirbti. Valtakas reikia priversti susirasti sau mylimą darbą. Nenorintiems dirbti nesteigti prieglaudos namų, bet nelaivas dirbtuves įkurti.

Prieglaudos namai tik nesugalintiems dirbti turėtų būti įkurti ir visi nesugalinti tenais patalpinti po gydytojų priežiūra, o galinti dirbti turėtų būti darbo įstaigose be jokių išskyrimų padėti. Taip turėtų būti apvalyta Lietuva nuo ubagų ir apsimetusių ubagais tinginių, visokių šmeiglininkų, grobikų, nes dabar pavojinga doram piliečiui gyventi. Ir delto lietuviai, kurie patys savimi pasitiki, keliauja tai į Kanadą, tai į Braziliją, tai į Argentiją.

Lietuvos vyrai apsidairykite aplink savęs, neleiskite geriausioms jėgoms keliauti svetur. Gelbėkite tuos, kurie patys save gelbėti. Taip darydami atliksite patriotinę Lietuvos piliečių pareigą, ir jus gerbs tie, kurie supras jūsų prakilnius darbus.

Visuomeniško pakilimo apochomis dargi pats paskutinis niekam tikęs žmogus pasidarą progresistu, juk ir supuvęs kemas eina pirmyn, kuomet jį neša upės srovė.

Negalima sunkiai mauti kairią puinį („batą“) ant dešinės kojos.

Žmogus, Darbas ir Gamta

Ekonominis žmonių gyvenimas labai įvairus. Bet visi žmonių ukiškojo gyvenimo apsiėjimams siekia vieno — apsirupinti gyvenimo reikmenimis. Kaip tai gyvenime daroma? Kokios yra žmonių ukiškojo veikimo sritys. Į tą klausimą atsakyti labai lengva. Reikia tik įsižiūrėti į tai kas darosi kiekviename žingsny. Norėdamas apsirupinti gyvenimo reikmenimis, žmogus pirmiausiai turi pagaminti tai, kas tam tikslui yra reikalinga, ir pagamintus dalykus apdirbti taip, kad jais galima būtų naudotis. Pav., reikia pagaminti grūdai, nukirsti miškas, ieškoti geležies ruda. Bet nei grūdus, nei miškas, nei ruda vartoti netinka. Reikia jie apdirbti. Grūdai reikia sumalti, miškas ir ruda apdirbti, t. y. padaryti iš jų reikalingi gyvenimui daiktai. Tų daiktų gaminimas ir apdirbimas yra gamyba. Kol produktas nepagamintas, tol negalima kalbėti apie jo suvartojimą. Tačiau šiuo vienu pagrindu ekonominio gyvenimo apibrėžti negalima, nes ne kiekvienas žmogus gamina tik sau vienam.

Paskirstymas. Kiekviename žingsny galime pastebėti, pav., darbininką dirbantį ne sau, bet šeimininkui, kad ne kiekvienas turėdamas žemę veda ukį pats, o at. oda nuomon kitam, vienas skolina pinigų antram, o tas antrasis stengia už tuos pinigus dirbtuvę, perka ukį, ima iš jų pelną ir moka pinigų skolinioju procentus. Jau iš to matome, kad vieną daiktą gaminant dalyvauja ne vienas, o keli žmonės; žinoma, jie visi stengiasi turėti iš to naudos. Labai retas atsitikimas, kad vienas žmogus gamintų visus produktus tiksliai sau. Mažas ukininkas, nors ir turi savo žemės, bet progai pasitaikys jis dar stengiasi jos daugiau pasisamdyti ar nusipirkti. Turtingas ukininkas savo ukio darbams atlikti samdo pašalinį darbininką. Amatninkas, jei tik pats nedirba kitam šeimininkui, stengiasi pats turėti prie savęs darbininkų. Taigi gaminamuosius daiktus ne visuomet suvartoja pats jų gamintojas. Žemgirby, pardavęs javus, amatninkas savo išdirbinius, turi išmokyti savo darbininkams algas, apmokėti už samdomą žemę nuomą, apmokėti už skolintus pinigus procentus ir tt. Aišku, kad gaminiameji daiktai arba paimta iš jų nauda visuomet pasiskirsto tarp visų pridėjusių savo darbo gaminant vieną ar kitą daiktą. Žinoma, dalyko esmė neprasikeičia nuo to, ar dalinamasi daiktai ar už juos gauti pinigai. Pagamintų daiktų ar iš jų gaudų pelno paskirstymas yra antiras svarbus žmonių ukiškojo veikimo apsiėjimo dalyko dalis.

Mainai. Trečiuoju svarbiu žmonių ukiškojo veikimo apsiėjimu yra mainai. Jei žmogus visur ir visuomet turėtų viską po ranka, tai jokių mainų nebūtų. Mainai atsirado dėl to, kad ne kiekvienoje vietoje žmogus gali rasti visa, kas jo gyvenimui yra reikalinga ir kad ne visose vietose reikalingi daiktai gaminami sulig žmonių reikalavimais. Taip, vienoje srityje ukininkas gamina daug kviečių, kurių dalies jie suvartoti negali. Atliekamus kviečius jie parduoda pirkliui, o tas nugabena juos ten, kur jų kviečių auga mažai. Už gautus pinigus ukin. perkasi jiems reikalingų daiktų, pav., žemės ukio įrankių, be kurių jie negali apsieiti ir kuriuos gamina amatninkas. Amatninkas, pardavęs savo dirbinius, perkasi jam reikalingos medžiagos, kurios gamina dažnai vietoje nėra ir ji tenka atgabenti iš kitur, iš toli-

mesnių vietų. Tokiu būdu tiek atskiras žmogus, tiek ištisa žmonių bendrija gyvenimo apsiėjimų verčiami nuolatos mainosi su vienas kitu įvairiais dalykais. Kiekvienas parduoda savo gaminių išteklių, o perka si to, ko jis pats negamina, bet be ko jis apsieiti negali. Visi žmonės mainosi savo darbo gaminiiais.

Gamybos sąlygos. Čia plačiau kalbėsime apie gamybą. Kas yra reikalinga gaminant kurį nors daiktą? Imkime pavyzdžiui langą. Ką privalejo turėti gamintojas, tą langą dirbdamas. Visų pirma jam buvo reikalinga medžiaga: medis, stiklas, viny, klėjai, dažai ir tt. Šių dalykų neturėdamas, lango pagaminti jis būtų negalėjęs. Jam buvo reikalinga medžiaga, kurią jam suteikė gamta. Be to, gamta jam padėjo sukalant vinimis lentas, šildant klėjus ir tt. Taigi šiame darbe daug padėjo pati gamta, suteikdama medžiagą ir tam tikras jėgas. Be šių gamtos dovanų negalimas jokio daikto pagaminimas. Toliau vėl aišku, kad toji medžiaga pati langu pavirsti negali, nepridėjus gamintojo darbo. Gamintojas čia tašė, obliavo, vinis kalė, stiklas dėjo ir tt. Pagaliau gamintojas negalėjo to darbo atlikti nuogomis rankomis. Jis vartojo įrankius: kirvį, puiklą, obliu, rektuką; jam reikalinga buvo dirbtuvė. Taigi dirbdamas langą, gamintojas dar buvo turėjęs padėti darbo pasigaminamas reikalingus įrankius. Inaigai, mašinos, dirbtuvės ir tt. yra ankstyvesnio darbo vaisiai, išdavos, arba kapitalas. Tokiu būdu bet ką gaminant reikalingas gamtos dovanos, darbas ir kapitalas. Tai yra trys pagrindinės gamybos sąlygos.

Bet mes dar atmename, kad gamta veikia ekonominį gyvenimą ir ne tik suteikdama medžiagą ir jėgą, bet ir kitais būdais (atminkim klimato reikšmę). Todel visų pirma apsispažinkim kaip veikia gamybą pati gamta. Jau žinome, kad be gamtos dovanų gamyba, ir iš viso verslų, plėtotis negali. Gamta suteikia žmogui medžiagą ir jėgą, kuriomis jis ir naudojasi. To kių būdu žmogus priverčia gamtą jam tarnauti. Seniau manytą, kad žmogus, kuria medžiagą, kurios nebuvo nepridėjus jo darbo. Seniau sakydavo, kad žmogus pasėjęs dirvon vietą ar grūdą ir gavęs iš to grūdą 5, yra savo darbu padaręs keturis naujus grūdus. Pažiūrėkim, ar tai yra teisinga. Mes žinome, kad žemdirbys prieš sėdamas grūdus suaria žemę. Kodėl jis tai daro. Todel, kad jis žino, jog grūdus išleis diegą tik tuomet, kai jam bus paruoštos tinkamos sąlygos, kai jį veikis šiluma ir drėgmė. Tam tikslui žemė reikia supurinti, iberiti grūdai, apakėti ir pridėti dar kitokio priežiūros darbo. Kitais žodžiais tariant, žmogus žino, kokiose sąlygose atatinamas gamtos dėsniams grudas gali pradėti augti ir atnešti vaisių. Todel jis tik suteikia tinkamas grudo augimui sąlygas, o jau pati gamta išaugina iš grudo naujus vaisius. Augalo stiebas auga visai nepriklausomai nuo žmogaus, o tik pagal gamtos dėsnius. Žmogus tik išmoko tuos dėsnius pritaikinti, išnaudoti savo tikslams — mais-tui pasigaminti.

Gavęs grūdų derlių, žmogus veža jį į malūną. Ten jis juos leidžia pro sunkiuosius girnų akmenis, žinodamas, kad jie besisukdami tuos grūdus sutrina sunkumo jėga. Žmogus žino, kad grūdai galima suvartoti valgiui, kada iš jų padaryti maltą; jis taip pat žino, kad be

duonos gyventi negalima. Visiems tiems gaminimo veiksmams vartoja jau gatavas, ne paties padarytas, sukurtas jėgas, kurias jis tik priverčia savo naudai dirbti.

Žmogus žino, kad žemės dalelės yra sulipusios ir kad to sulipimo negalima nuveikti buku įnagių (geležgalio), todel jis vartoja aštrų įnagį (žagrės noragą).

Arklis ar garo jėga jis suaria žemę, girnų trynimosi jėga sutrina grūdus ir tt. Toliau žmogus žino, kad žemės traukimo jėga verčia upės vandenį tekėti pakalniui ir kad upės vanduo negali tekėti atgal. Todel jis padaro užtvanką ir leidžia vandeniui tekėti siauru taku, į kurį įkinko malūno ratą ir vandens kritimo jėga tą ratą suka.

Kaldamas į sieną vinį, žmogus žino, kad ta vinis galės atlaikyti pakabinat ant jo sunkumą. Kirsdamas medį žmogus suardo kirviu medžio dalelių sukibimo jėgą ir duoda galimumo kitai jėgai — žemės traukimo jėgai parvesti medį žemėn.

Šių pavyzdžių pakanka, kad suprastume, jog visais šiais atsitikimais žmogus medžiagos nesukuria. Visi tie dalykai, kaip vartojamas medis, grūdai, upė, žemės traukimo jėga, šiluma ir tt. buvo gamtoje ir tuomet, kai žmogus jų nemokėjo

panaudoti taip kaip dabar naujagryžių piano pasaulinių kompozitorių kurinių. Be to viso, mūsų artistai ruošiasi mus pavaišinti naujais leidiniais. Komp. A. Vanagaitis spaudina savo deklamacijų ir dainelių. Nežinome koks tas leidinys bus, bet galima tikėtis, kad nors naujo mūsų literaturoje. Bus parduvinėjama artistų paveikslėliai — atvirutės ir dainos. Naujų dainų rinkinėlį senai žadėjo komp. A. Vanagaitis išleisti. Jo dainos labai tinkamos mokykloms. Lauksime pasirodant. Gerai būtų, kad mūsų artistai parduvinėtų savo rekordus, nes nevisi gauna jų nusipirkti, ypač mažesnėse kolonijose. Dabar yra išleisti labai linksmų art. Vanagaitio rekordų: „Doleris“, „Karvutė“, „Munšainukas“ ir kitos linksmos dainos.

Aš iš savo pusės patariu savo skaitytojams nepraleisti Babravičiaus-Vanagaitio koncertų. Sekite garsinimus ir laukite jų atvažiuojant. Busite užganėdinti įsi ir man dėkote. Tokių garbingų ir talentingų artistų mes mažai turime. Savo apsilankymu į jų koncertus, sugelbėsime juos materialiai. Kitų tautų artistai turi tukstantinę publiką, mes nors šimtinės sudarykim. Lankykimės visi ir užsilaukime mandagiai tokiuose koncertuose. Artistai mums daug pasako, tik rupinkimės viską išgirsti ir suprasti. Komp. A. Vanagaitis savo juokais pasako karčią teisybę, bet kartais nevisi suprantą. Jo tokia dainelė apie „tepiną“, tai perlas teisybės. Ir daugiau jis pasako; reikia pasaugoti jo žodžiai.

Gražių dainų, linksmo juoko ir muzikos visi susilauksite ne užilgo. Artistams rengia koncertus visokių pažvalgų žmonės ir jie lygiai į visus kreipiasi. Padėkite jiems garsinti kiekvienas.

Dainų Mylėtojas.

(„Liet. Ukininkas“)

Babravičius - Vanagaitis

Kaip praeitame pavasary, taip ir šiame rudeny mūsų mylimi artistai J. Babravičius ir A. Vanagaitis paėmę talkon talentingą pianistą M. Jozavitą, aplankys mūsų kolonijas su dainomis, muzika ir juokais. Šį kartą jie atsivež visai naują programą, kuri, kaip mums praneša, bus labai įdomi. Art. J. Babravičius vėl sužavės mūsų sielą dainos garsais. Kiekvienas lietuvis, išgirdęs jo dainą, nori ją girdėti visados. Darbui žmogui, prislėgtam vargų, vargeliais, bus malonu nueiti į tokį koncertą, kuriame jis ras sau paguodą ir bent valandėlę užmirus rūpesčius-vaigus ir jausis tartum užburto karaliojo, kame vien palaima viespatauja.

Mūsų kolonijos retai girdi panašių artistų koncertus. Tiesa, vietos mėgėjai palinksmina kartas nuo karto, bet neduoda mūsų sielai tokio peno kaip art. J. Babravičius. Kaip jis dainoja užsimiršta, svajoja vien apie grožį, taip ir klausytojas kartu su juo nuskrenda į dausas, kur savo kolonijoj taip brangius svečius. Ne artisto reikia eiti klausytis, bet jo kurybos. Vili si mokam dainuoti, bet ne visi mokame sukurti kurinį, kuriam me atspindėti kilnumas, grožis! Tokių kurėjų mūsų tarpe mažai randasi. Iš visų artistų, kurie pas mus lankėsi, tėra tik du kurybos artistai dainos ir muzikos karaliojo. Juos mes rodos visi pažįstame, tai yra art. J. Babravičius ir art.-komp. A. Vanagaitis. Amerikos lietuviams jie įnešė daug naujo. Jie išmokino mus klausytis ir gėrėtis daina. Kada pirmą kartą išgirdome art. J. Babravičių, mes tiesiog nustebome. Visai nesvajojome apie tai, kokių gražių dainų mes turime ir kaip jos gražiai skambina. Paimkim „Tykliai, tykliai Nemunėlis teka“, „Karvelėlė“ ir kitas. Mes nežinojome, kad mūsų dainos taip gali klausytoją sužavėti ir kad jos tokios gražios!

O kas nepamena „Dzimdži Drimdzi“ su komp. A. Vanagaitiu? Jų dainuotos paprastos liaudies dainos ir šiandien skamba mūsų ausyse. Tai vis art. A. Vanagaitio nuopelnas. Jis budamas dramos artistą, sugelbėsime sukomponuoti mums gražių dainelių, kurios savo melodin

gumu ir lyringumu pralenkia visų kitų kompozitorių dainas. Komp. A. Vanagaitis nerado sunkių kurinių, nes žino, kad jie mums lietuviams dar nepriekšingi, bet jis duoda mums tokią dainą, kurią mūsų protas ir jausmai lengvai sugromuliuoja. Jis pedagogiškai auklėja kultūriną publiką ne sau, bet kitiems artistams. Mūsų publika vėl mėgsta klausytis koncertų, nes jie darosi įdomesni.

Kas lankėsi Babravičiaus-Vanagaitio koncerte, tas likosi pilnai užganėdintas ir nepatenkintas, kad permažai artistai davė. Kada publika nori ilgesni programą, tai reikiška, kad jai patinka. Visai kitaip yra su ilgomis programoms kitų artistų. Žmonės skirstosi nelaukdam pabaigos. Iš Babravičiaus-Vanagaitio koncertų dar niekas nebėgo ir visi norėjo, kad tie du artistai dainuotų, juokautų, nors „iki gaidžių“.

Kaip art. J. Babravičiaus negalima atsigerėti dainavimu, taip komp. A. Vanagaitio — juokais. Tas artistas juokui gimęs. Jam užtenka tik pasirodyti ir juokams galo nėra. Jo deklamacija, liaudies dainelės ir kupletai visus prijuokina iki ašarų ir taip pat sugrąžina. Tas lietuvis, kuris dar nežinojo savo gimtos šalies, visados mylės Vanagaitį ir jo koncertų neapleis. Jis kiekvieną kartą mums padeklamuoja gražią deklamaciją apie Lietuvą. Štai, paimkim praeitą kartą jo deklamaciją apie a. a. D-rą J. Basanavičių, buvo nepaprastai gražus, pamokantis žodis mums lietuviams — partijų peštukams.

Paprastos dainelės ir kupletai priduođa daug gražios nuotailos ir linksnumo. Mes neįvengiamo salė, bet linksmai šypsomės visą laiką, kada art. A. Vanagaitis scenoje. Babravičius — kilnumas, grožis, o Vanagaitis — meili šypseną. Jiems padeda pianistas M. Jozavitas. Tas jaunas amerikietis lietuvis skina sau kelią kaip boksininkas šarkis. Musų Jozavitiui lemta būti pianistu visais lietuviams žinomu. Su laiku juoni gėrėsis ir kitos tautos. Pianistas M. Jozavitas, kiek teko nugirsti, ruošiasi su naujais kuriniais pasirodyti. Jis parodys kokią techniką turi gerus pianistas. Musų jaunimui yra gera proga pasiklausyti

gryžių piano pasaulinių kompozitorių kurinių.

Be to viso, mūsų artistai ruošiasi mus pavaišinti naujais leidiniais. Komp. A. Vanagaitis spaudina savo deklamacijų ir dainelių. Nežinome koks tas leidinys bus, bet galima tikėtis, kad nors naujo mūsų literaturoje. Bus parduvinėjama artistų paveikslėliai — atvirutės ir dainos. Naujų dainų rinkinėlį senai žadėjo komp. A. Vanagaitis išleisti. Jo dainos labai tinkamos mokykloms. Lauksime pasirodant. Gerai būtų, kad mūsų artistai parduvinėtų savo rekordus, nes nevisi gauna jų nusipirkti, ypač mažesnėse kolonijose. Dabar yra išleisti labai linksmų art. Vanagaitio rekordų: „Doleris“, „Karvutė“, „Munšainukas“ ir kitos linksmos dainos.

Aš iš savo pusės patariu savo skaitytojams nepraleisti Babravičiaus-Vanagaitio koncertų. Sekite garsinimus ir laukite jų atvažiuojant. Busite užganėdinti įsi ir man dėkote. Tokių garbingų ir talentingų artistų mes mažai turime. Savo apsilankymu į jų koncertus, sugelbėsime juos materialiai. Kitų tautų artistai turi tukstantinę publiką, mes nors šimtinės sudarykim. Lankykimės visi ir užsilaukime mandagiai tokiuose koncertuose. Artistai mums daug pasako, tik rupinkimės viską išgirsti ir suprasti. Komp. A. Vanagaitis savo juokais pasako karčią teisybę, bet kartais nevisi suprantą. Jo tokia dainelė apie „tepiną“, tai perlas teisybės. Ir daugiau jis pasako; reikia pasaugoti jo žodžiai.

Gražių dainų, linksmo juoko ir muzikos visi susilauksite ne užilgo. Artistams rengia koncertus visokių pažvalgų žmonės ir jie lygiai į visus kreipiasi. Padėkite jiems garsinti kiekvienas.

Dainų Mylėtojas.

(„Liet. Ukininkas“)

NAUJI RAŠTAI

Ekselencija, Keturių Veiksmų Komedija. Parašė K. S. Karpavičius, išleido „Dirva“, Cleveland, O., 1927. Pustl. 74. Kaina 50c.

Juodas Karžygis, Senovės Pasaka, Tomas I. Parašė K. S. Karpavičius, išleido „Dirva“, Cleveland, O., 1927. Pustl. 190. Kaina \$1.00.

Žmonijos Istorija. Parašė Van Loon, liuosai vertė V. K. Račkauskas, išleido „Dirva“, Cleveland, O., 1927. Pustl. 614.

Susilauk, Penkių Veiksmų Baudžiavos Laių Drama su Prologu. Parašė Mackevičius Rapalas. Spausdinta Vilniuje, 1926. Pustl. 64.

Žemės Ukio Akademijos Metraščių, 1924—1926 m. Žemės Ukio Akademijos leidinys. Spausdintas Valstybės Spaustuvėje, Kaune. Pustl. (didelio formato) 312. Paveiksluota.

Namų Ruošos Vadovėlis, Namų Darbai, Naminė Šeimaityba, Biudžetas. Iš Gunsto parašė Ona Zelkavičiūtė ir Jonas Vapalaitis. Išleido „Kultūros“ Bendrovė, Šiauliai, 1925. Pustl. 78. Lietuvos Unija su Lenkija Jogailos ir Vytauto Didžiojo Laikais. Parašė D-ras D. Alseika. Spausdinta Vilniuje, 1927. Pustl. 24.

Brolių Grimų Pasakos, Tomas II. Paveiksluota. Vertė J. Balčikonis. Spausdinta Kaune, 1927. Pustl. 340. Kaina 10 litų.

Kareivis Lietuvos Gynėjas. Vyriausiojo Štabo Karo Mokslo Vadybos Leidinys, 1926, Kaunas. Paveiksluota. Pustl. (Didelio formato) 194.

Mirties Dekretas Demokratiškos Gynėjas, arba Kaip Karo Lauko Teismas Pasmerkė Mirtį Dr. Pajaujui, Tornau ir Žemaitijai. Išleido Demokratijos Rėmėjų Burelis, 1927. Pustl. 67. Kaina 25c.

LIETUVIAI AMERIKOJE

CHICAGO, ILL.

Serno Fondo Rėmėjų Žiniai.
Rugsėjo 7 d. susiorganizavo Juozo Adomaičio-Serno Fondo Komitetas, kad galimai artimiausiu laiku pastatyti velionui tinkamą paminklą. Komitetas susideda iš šių ypatų: St. Kodis — pirmininkas, K. Katkevičienė — vice-pirmininkė, Julius Švitra — nutarimų raštininkas, S. K. Grišius — finansų raštininkas, Dr. P. Z. Zalatoris — izdininkas, K. J. Semaška ir Jonas Bardauskas — izdo globėjai. Komitetas laikysis sekamų taisyklių:

Tikslas.

1. L. Serno Fondo Komitetas pastatyti Sernui paminklą stengsis sukelti aukų iš visuomenės tarpo, k. t. per draugijas, pavienius asmenis ir paties Komiteto parengimais.

2. Serno Fondo Komitetas nuolat painformuos visuomenę per spaudą, kuri tik pritaria Serno Paminklo pastatymui. Taipgi laikais ir atsišaukimais kreipsis prie draugijų, profesionalų, vertelių ir visuomenės darbuotojų.

Komiteto Sąstatai.

1. Serno Fondo Vykdomasis Komitetas susideda iš nemažiau kaip septynių narių: pirmininko, vice-pirmininko, izdininko, turtų raštininko, nutarimų raštininko ir dviejų izdo globėjų.
2. Įvairiems darbams atlikti komitetas skiria Vykdomojo Komiteto pirmininkas specialiuose posėdžiuose.

1. Visos aukos turi būti siunčiamos finansų sekretoriaus antraščiui.

2. Ūkiai privalo būti rašomi ir Money Orderiais išperkami vardu Serno Fondas.

3. Finansų sekretorius su izdo globėjais visas aukas ir aukavusių vardus surašo užvestose knygoje.

4. Visos aukos buna depozituojamos bankan Serno Fondo Komiteto vardu, pasirašant trim komiteto nariams: pirmininkui, izdininkui ir fin. rašt.

5. Pas izdininką ant rankų pinigų gali būti nedaugiau \$50.00.

6. Kiekvienam komiteto susirinkime finansų sekretorius pridūoda visas įplaukas del įregistravimo protokolai.

7. Nerečiau kaip kas mėnuo Vykdomasis Komitetas skelbia spaudoje visas atskaitas.

8. Vykdomojo Komiteto nariams ir komisijoms už patarnavimus nebus atlyginta.

Paminklo Atidengimas.

Serno Paminklas bus atidengtas 1928 metų gegužės 30 d. Jis bus tokio brangumo kiek bus Fonde supilaukusiu aukų.

ST. LOUIS, MO.

Apie Viesulos Pasekmes.

Čia neseniai nusistatė viešula padarė begaliniai didelių nuostolių. Kaip paskutiniai apskaičiavimai rodo, tai St. Louis dar niekad taip stambiai ir nuo jokios audros nenukentėjo kaip dabar. Laikraščiuose apskaičiuojama, jog žuvo 84 žmonės užmuštas, apie 500 sužeistų ir nuostolių turto padaryta už \$10,000,000. Šešios ketvirtinės mylios budinkų išversta. Iš lietuvių nėra per daug nukentėjusių, nes taip vis prasiplėkė. Musų namas tikrai trečias nuo sukurio į šilko ant pamato. Tikrai kambariavė ir mano lango vielas (screens) plyta pramušė. Šiaip labai nukentėjusių lietuvių nesigirdi.

Pasižūrėjus į audros paliktą vaizdą darosi begalo liudnas įspūdis.

J. V. Klastaitis.

DETROIT, MICH.

Ką Veikia Mikas Petrauskas?

Atvykus musų gerb. kompozitoriui M. Petrauskui į Detroit, lietuviuose kilo sujudimas dirbti dailėje. Kaip jau buvo rašyta, dabar smarkiai ruošiamasi prie pastatymo vienos gražiausių lietuvių kalboje operų „Birutės“. Perstatymas įvyks lapkričio 13 dieną, Lietuvių Svetainėje, ant Dix gatvės.

Lietuvių Operos nariuose pasirizmas didelė. Kai kurie jų į repeticijas važinėja net iš 10 mylių tolio. Lietuvių Operos Draugija susitvėrė jau atvykus Mikui Petrauskui ir jo pastangomis.

Be „Birutės“ bus statyta „Lasa-Rapsodia“ No. 3. Žodžiu, atvykus Petrauskui mes įkaitome dirbti ir darbas eina kaip ant mielių.

Beje, pažymėti turiu, kad paskutinėmis dienomis kompozitorius Petrauskas įkūrė Lietuvių Muzikos Konservatoriją, kuri randasi po numeriu 2263 — 24-th st.

Mylis Dainas.

RACINE, WIS.

Lietuvių Kalbos Mokykla.

Spalio 1 d., 7 val. vakare įvyko pasitarimo susirinkimas reikale atidaryti SLA. 100 kuopos lietuvių kalbos mokyklėlės vaikams. Suėję tėvai su džiaugsmu nutarė, kad mokyklėlė būtų atidaryta. Mokestis bus imama 25c. mėnesiui nuo kiekvieno mokinio. Už tą mažą mokesį bus teikiamas mokslas, vadovėliai, popiera ir paiseliai. Pirmos pamokos įvyks spalio 8 d., 1.30 val. po pietų. Lietuvių Svetainėje. Ateity kas savaitė bus pamokos šeštadieniais, Liet. Svetainėje, nuo 1.30 val. po pietų iki 4.30 val. po pietų.

Pranešu tėvams apie tą mokyklą, kad žinotumet, bet neprašau, kad leistumet vaikūčius, nes pas mus randasi ypatingų lietuvių. Kaip prašai, kad vaikų leistų į mokyklą mokinčius, tai mano, jog jie, leisdami vaikūčius, ne vaikams ir išdalies sau, nauda gauna, bet kad gerą daro tam, kas mokytojauja. Randasi ir tokių kumučių, kuriuos mano, kad Racine visi lietuviai turi ražančiais apsikars. Tai vaikščioti, Romos prietarus pildyti. Jei bandai kritikos žodį pasakyti, tai vienos iš jų taip supyksta, kad net po tris dienas serga, kitos kerštu grumoją.

Sakau, tokio svetelio randasi ant pilkos žemelės, kad net stebėtis reikia. Girdi, musų tėvai tikėjo į Dievą ir mes tikime. Taip, musų tėvai tikėjo į Dievą, vyžomis avėjo, baudžia-va ējo, pėnyčiomis ir gavėnioje sausą duoną su šermukšniu valgė. Ar tai ir mes, naujoji karta, visame tame privalome sekėti tėvus kulturingoj Amerikoje? Stengkimės kultūrėti, įgyti šiek tiek mokslo, kad galėtume patys savo protu gyvenimo reikalais rūpintis. Ot kas mums svarbiausia.

M. Kasparaitis.

CHICAGO-ROSELAND, ILL.

Liet. Kalbos Mokykla.

Lietuvių kalbos vaikams mokykla Aušros knygyno kambaryse jau atidaryta. 2 d. spalio buvo užregistruota su pirmą dieną 13 jaunuolių. Mokytojas yra V. Poška. Galima tikėtis, kad vaikūčiams bus lengva pramokti lietuvių kalbos ir rašybos. V. Poška netik žino gerai lietuvių kalbą ir rašybą, jis taip pat gerai supranta ir anglų kalbą. Jeigu vaikūčiai ne galės suprasti ką nors lietuviškai, tai jiems bus išaiškinta anglų kalba.

Vaikūčiai bus mokiami 2 sykų savaitę: nuo dešimtos va-

landos ryto subatomis ir nedėliomis. Tie, kurie norite, kad jų vaikūčiai būtų tinkamai mokiami, nevilkinkite laiko, pradėkite leisti tuojaus. Mokinimas bus dykai. Pasidėkojant draugijų delegatams už suteiktą mokyklai veltui Aušros kambary, taip pat ir V. Poškai, kuris sutiko veltui mokinėti, bus kiekvienam prieinama pramokinti savo vaikūčius. Šią mokyklą tvarkys tėvų komitetas.

Reporteris.

WORCESTER, MASS.

Sharkey Bus Worcester.

Senai čia buvo laukiamas musų Sharkey-Zukauskas, bet tik dabar sužinota per Joną Dirvelį, kad Worcesterį jam bus surengta garbės vakarienė Bancroft tohely, lapkričio mėnesį. Tad visi lietuviai dar truputį palaukę galėsime kartu dalyvauti mūsų mylimo svečio sutikime.

Report.

BINGHAMTON, N. Y.

Busiantys Lietuviai Profesionalai ir Kitos Smulkmenos.

Binghamtonas dar iki šių dienų neturi nei vieno lietuvių profesionalo. Dirva, rodosi, būtų gana tinkama, ypatingai daktarui, dantistui ir aptiekoriui.

Vietos lietuviai, tai matydami, stengiasi nors ant toliausią spragą užpildyti. Ir štai šiomis dienomis net trys jauni lietuviai išvyko į Cornell universitetą studijuoti įvairių mokslo šakų. Pirmas išvykusiųjų tai Gediminas Butkus, jau trečius metus studijuojąs mediciną. Paskui — Jonas Bravis, jau ant rus metus studijuojąs veterinariją, o trečias — P. Čižauskas. Jis yra sunus p-nų Čižauskų, vietos socialistų darbuotojų. Jis pereitą pavasarį baigė Binghamtono Central High School su geriausiais pasidymėjimais ir laimėjo stipendiją, kuri bus duodama jam per keturis metus. Draugai Čižauskai yra labai patenkinti savo sunumi, ir galima drįsiai sakyti, kad jis bus rimtas lietuvis profesionalas.

Apie trejetas savaičių atgal vietos socialistų darbuotojas Antanas Garnis išvyko Lietuvon ir gal but apsigyvens tenais.

Rugsėjo 28 dieną sugrįžo iš Lietuvos p-nia Pundienė. Ji buvo išvykus Lietuvon pereitą pavasarį, vasaros vakacijoms praleisti. P-nia Pundienė yra viena inteligentiškiausių moterų veikėjų ir mes džiaugiamės jos sugrįžimu kaip tik tuo laiku, kai prasidės šios toks veikimas, ir tikimės, kad p. P. padės mums dirbti kultūros darbą, kaip kad ji ir pirmiaus padėdavo.

Vytautas.

CHICAGO-NORTH SIDE, ILL.

Jaunuolių Reikalai.

Mūsų kolonijos lietuviai nuo senai rupinasi savo jaunąją gentkartę auklėti. Kai dar tos minties nebuvo, kad jaunuolius rašyti į SLA. kaip didžiausią ir turtingiausią lietuvių organizaciją Amerikoje, jau tada savo jaunuolius susipietė į vaikų draugijėlę „Bijūnėlis“. Jaunuoliai išaugo ir draugijėlė turėjo keistis.

Liberališkiems lietuviams yra daug sunkiau savo jaunuolius lavinti lietuvių. Bažnytiniai prie kiekvienos parapijos užlaiko bažnytinės mokyklas, kuriose pusėtinai pralavina lietuvių kalbos, rašybos ir pamokina istorijos. Gi mums reikalinga daug trisų padėti, kol ką pradedam. Jeigu visi pažangieji bendrai rūpinęsi vien tuo reikalu, tai būtų galima porą pamokų savaitėje turėti. Sakysime, viena pamoka tik dainos, o antra rašybos ir istorijos.

Dabartinė pamokų sistema mūsų jaunuolių kuopų yra vienpusiška. Pavyzdžiui, pamokas

dainų užima porą ar tris valandų. Žinoma, jau kitą dalyką tame pačiame susirinkime nebe galima pradėti, nes jaunuoliai per daug nuvargę. Taigi pamokų sistema čia ir dalinasi. Ar reikalinga tą taisyti? Šį klausimą tėvų susirinkimai turi išdiskusuoti. Mat dailė menas yra vienas dalykas, o mokėti savo kalbą taisykliškai rašyti, kalbėti ir ištarti yra kitas. Todėl kiekvienas iš dviejų pamokom yra reikalinga atskiras ir ganėtinai laiko.

Tėvai, kurie trokšta, kad jų vaikeliai išmokyti lietuvių kalbos, rašybos ir liaudies dainelių, privalėtų neatsidėti ant kitų, t. y. kad kiti, ar bilę organizacija imtų ir viską išmokyti jų vaikelius. Ne, mes nerūpiname tiek pasiturinčių organizacijų, kad jos padengtų visas lėšas. Mes, jeigu turime praktišką dviasią, tai prisidėkime tiesioginiai nuo savęs.

Einant arčiau prie dalyko, mes northsidiečiai turime tą visą permatyti. Pradėkime pirmiausia tą, ką galima, bet viršminėti reikalai turėtų mūsų kolonijoje tuoj apsieikšti. Pradėkime metais biskį subruzdus ir pasidarbavus, daug ko atsiekime. Mūsų jaunuoliai visi įstojo į SLA. ir tapo dalinai apsaugoti; turėjome jaunuolių koncertą po vadavyste p-ios S. Čerienės, kuris puikiai nusišėkė. Dar buvo manyta pradėti kalbos-rašybos pamokas, bet stokavo laiko ir gal ko kito. Kitaip sakant, kaip daugel praeitų metų, taip ir pernai visas išėjo gerai ir pesimizmui vietos negali būti.

Šis sezonas — metai mums atrodo labai šviesūs ir lemiantį daug ko atsiekti. Čia pasakyti, kad northsidiečiai daug gauna kredito už darbštumą ir pasišventimą — kartais tik „žodžiu“, bet yra faktas, kad SLA. Centro Valdyba davė šimtą dolerių 226-tai kuopai, jaunuolių skyriui, per 6-tą apskritį. Tas gi kreditas nėra tuščias. Tėvai prirašę savo jaunuolius į SLA. jau pradeda su prasti vertę didžiulės organizacijos.

SLA. 226-tos kuopos komisija ir tėvai laikė susirinkimą aną penktadienio vakarą, kuriame buvo išrišta daug svarbių klausimų. Priežastis to viso komis.

Priežastis to viso, komisijos neveiklumo — vasaros karščiai. Tas daug nesutrukdys. Pradėdami naują sezoną, mes ir vėl suoliais eisime pirmyn prie gražaus darbo. Tik visi prisidėkime po dalelę — pasekmų bus.

K. J. Semaška.

SCOTTVILLE, MICH.

Tarp Lietuvių Ukininkų.

Čia yra didžiausia lietuvių ukininkų kolonija, bet laikraščiuose mažai apie ją žinučių tepasirodo. Butų gerai, kad draugijos išrinktų savo korespondentus, kurie aprašintų draugijų veikimą ir taip jau įvairius įvykius tarp vietos lietuvių.

Rugsėjo 25 d. Lietuvių Ukininkų Draugija laikė savo susirinkimą. Pasirodė, kad draugija gerai stovi. Komisijų reportai parodė, kad pereitos vasaros piknikai davė gerų pasekmių. Tapo nutarta surengti ir balių spalio 29 d. ir tam tikslui išrinkta komisija. Tikimės tai bus smagi pramoga.

Šimet parėjo ukininkauti daug naujų lietuvių. Dar daugiau lietuvių ketina pareiti ukininkauti pavasarį. Paskiausiai šimet apsigyvenusiu ant savo ukės yra chicagietis J. Meškis. Linkim jam pasisekimo, kaip ir visiems, kurie atvyksta į šią koloniją apsigyventi.

Norėčiau skaitytojus plačiau supažindinti su šia lietuvių kolonija. Tad vėliau plačiau parašysiu apie vietos lietuvių ukininkų gyvenimą ir veikimą.

Senelio Sunus.

KENOSHA, WIS.

J. Elijošius Apleidžia Kenosha.

J. Elijošius, kuris kenočiečiams yra plačiai žinomas kaip nenulstantis darbuotojas, turi išvažiuot pataisymui sveikatos. Virš 10 metų Elijošius darbavosi Kenoshoj pažangųjų lietuvių tarpe, bet jis buvo mylimas ir tikinčiųjų.

Per pastaruosius 3 mėnesius jis sunkiai sirgo ausų ir galvos liga ir dabar kiek pasitaisius, daktarai patarė išvažiuoti į Kaliforniją, kur yra šiltesnis ir vienodesnis klimatas. Kenoja ir tėvai laikė susirinkimą aną penktadienio vakarą, kuriame buvo išrišta daug svarbių klausimų. Priežastis to viso komis.

J. G.

T Ė M Y K I T Ė !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Jue veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipazinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNES” ADM.,

307 W. 30-th ST., NEW YORK, N. Y.

LITHUANIAN YEAR BOOK.

„Eltos“ Informacijų Biuras prie Lietuvos Pasiuntinybės Londone, vedamas pono E. J. Harrisono, Užsienų Reikalų Ministerijos pritarimu, ruošia spaudai, informacinę knygą „LITHUANIAN YEAR BOOK, 1928“, kuri turės išeiti iš spaudos 1928 m. vasario mėnesį, taip, kad jos išleidimas supulstų su Lietuvos Nepriklausomybės 10 met. sukaktuvėmis.

„Lithuanian Year Book“ teiks tiksliausių ir naujausių informacijų apie Lietuvą, susikirstytų, maždaug, į sekančius skyrius: kraštas ir gyventojai; istorija; konstitucija; administracija; švietimas; finansai; žemės ukis; prekyba; maito tarifai; susisiekimas; socialės sąlygos; švietimas ir švietimo įstaigos; Lietuvos atstovybės ir konsulatų užsieniuose; užsieninių atstovybės ir konsulatų Lietuvoje, ir tt. Žodžiu, Informacijų Biuras deda pastangų, kad „LITHUANIAN YEAR BOOK“ galėtų suteikti reikalingą

gausių informacijų apie Lietuvą svetimsaliui ir taip jau Amerikos lietuviui, pratusiam jau skaityti angliškai.

Kadangi išleidimas tokios knygos turės nemažai kainuoti, tad Informacijų Biuras temai spausdinti tiek ekzemplierių, kiek butinai reikalinga. Todel Pasiuntinybė, Inf. Biuro prašoma, pasirijo atsiklausti Amerikos visuomenės organizacijų ir laikraščių, kiek egz. kurių tų įstaigų galėtų užsisakyti. Šiuo tad Pasiuntinybė ir turi garbės prašyti gerb. Tamstų pranešti kolkį egzempliorių skaičių tos knygos malonėsite paimti išplatinti Amerikoje.

P. S. — „LITHUANIAN YEAR BOOK, 1928“ kainu numatoma 4 šil., arba \$1.00. Organizacijoms, knygynams ir laikraščiams, užsakantiems nemažiau 25 egz. nuolaida 50%.

Užsisakyti galima —

Lithuanian Legation
10, Palace Gate,
Kensington, London.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika — Informacijos apie Ameriką ir tt.	1.00
Aprauda ir Pašalpa — pusl. 32	10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija)	20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl.	10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68	20c.
Kas iš Kur Pareina?	20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Anglai	20c.
Kelionė į Sidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24	15c.
Kražių Skerdynės ir Jos. Pasekmės	15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos	35c.
Karės Metu — pusl. 102	40c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	15c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48	10c.
Nuo Degtinės — pusl. 19	20c.
Petras Žemaitis — pusl. 69	10c.
Perspėjimas apie šventą Tikėjimą — pusl. 63	20c.
Susiprato — pusl. 64	10c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35	\$2.00
SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo aparais.	
Viršminėtas knygas SLA. nariai gauna už pusę kainos.	

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UZ PILNĄ KAINĄ:

Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Ells), 292 pusl.	2.25
Angliškai- Lietuviškas Žodynas, 834 pusl.	6.50
Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl.	3.00
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų), 392 pusl.	2.25
Lietuvių Kalbos Gramatika (mokslo pradžia) 125 pusl.	.75
aritmėtikos pradžia), 103 pusl.	.50
Aritmėtikos Uždavinynas (Vadovėlis	
Lietuvos žemlapis	1.00
Vilnius—(Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) 4.00	
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija	.35
Laimės Ieškotojai— 4-rių Veiksmų Drama	.40
Aisopo Pasakos — pusl. 364	1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje — pusl. 258	1.00
Žodynas Lietuviškai-Angliškai ir Angliškai-	

Lietuviškos kalbų. Sutaissė A. Lalis, 1,274 pusl. 10.00	
Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų chorų, etc.:	
Eglė (Zalčių Karalienė)	10.00
Zalčio ir Gulbės Dievačio duetas	.75
Lietuviškos Dainos	1.50
Birutės Arija	.30
Pasaka (Dramatiška Daina)	.80
Kanklės 1920 Metų	2.00
Aras, Kvartetetas	.40

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

Biznieriui Garsinkitės „TEVYNEJE“

VIETINĖS ŽINIOS

„DURKLAS“ IR „EKSC-
LENCIJA“.

Pereitame sekmdienę, Trans-
figuration Salėje, Brooklyne,
artistas Stasys Pilka su savo
bendradarbių grupe statė scen-
on du veikalu: vieno veiksmo
dramą „Durklas“ ir keturių
veiksmų komediją „Eksce-
lencija“. Pirmasis veikalelis yra
paimtas iš 17-to šimtmečio fran-
cūzų gyvenimo, kuriame vaidi-
no S. Pilka, J. Valentis, M. Stei-
nys, V. Rupeika, V. Lapšys, P.
Venys. Vadovaujamas roles
vaidino S. Pilka — kalėjimo
virsininkas ir J. Valentis — jau-
nų aristokratą, pasmerktą mirtin
kaipo revoliucionierių pasi-
kėsinus nužudyti kardinolą.
Kiek žymesnė rolė buvo vyres-
niojo kalėjimo sargo, kurią p.
Rupeika suvaidino vidutiniai.

Kalbant apie vadovaujamų
rolių suvaidinimą, tai p. Pilka
yra aktorius, kokių labai retai
tenka užtikti ir amerikų pro-
fesionalėje scenoje. Kiekvie-
nas jo pasijudinimas, kiekvie-
nas žingsnis turi reikalingos
išreikškos požymius. Gal trupu-
tį perdėtai gestais nekuriuos
suvaidinimo momentus p. Pil-
ka vaidino, kas išrodo tarsi ne-
naturalu, bet tokių vietų buvo
labai maža ir įspūdžiui tas nė
trupučio nepakenkė. Gi p. Va-
lentis augščiausiai amatoriaus ne-
pakilo. Apart to, mano nuo-
mone p. Valentio charakteris ir
tipas netinka dramatiškoms ro-
lėms. Savo vietoje p. Valentis
labai geras vaidintojas. Taip-
gi man rodo per daug verksmų
ir ašarų buta. Ašaromis savo
jausmus ir sujudinimus reiškia
tik moterys, bet ne vyrai, ypač
tokie vyrai, kurie net per ver-
sme savo šaly siekia. Tik
bailiai ir silpnos valios žmonės
verčia, kuomet jiems mirtis
grumoją už politinius prasie-
gimus. Bet čia greičiausiai
bus kaltas autorius ir vaidinto-
jų negalima už tai kaltinti.

„Ekscelencija“ — well, pa-
rastas paviršutinis pajukimas
nekulturnųjų amerikiečių, ku-
rie parvykę Lietuvon giriasi sa-
vo doleriais. Dalykėlis ant
greitųjų parašytas ir jame nė-
ra nieko tokio, kas sudarytų
bent kokį branduolį, bendrą rim-
tesnį įspūdį, kad pajukiamas
reikalingi pajukimo ir tais-
mo dalykai. Lietuvoje santy-
kiuose su Amerikos lietuviais,
aplangantais Lietuvą. Įvedimas
į šį veikalelį poros Kauno žulkė-
lių ir nusigyvenusių iš „guber-
natorių laikų“ kiemsargio, dar
neparodo Lietuvos gyvenimo ir
santykių su Amerikos lietu-
viais, atsilankiusiais Kauną.
Čionai daugiausiai išjuokiamas
Amerikos lietuvių, kurių ketu-
ri dalyvauja komedijoje ir visi
keturi perstatyti didžiausiais
mulkiais. Nepažįstantis Ame-
rikos lietuvių gyvenimo žmogus
galėtų sudaryti sau tokį įspūdį
iš šios komedijos, kad visi Ame-
rikos lietuviai kulturningume
stovi žemiau už paprastus, pra-
sigėrusius Kauno kiemsargius
ir tarnaites. Neįvedant bent
vieno kulturningo amerikiečio į
šią komediją visai bereikalingai
išniekinami Amerikos lietuviai.

Vaidinimas — vidutinis, bet
daug geresnis, negu paprasti
musų amatoriai komedijas su-
vaidina. Pirmoje vietoje stovi
p. Pilka, kuris labai charakte-
ringai ir natūraliai vaidino my-
linčio „išsimesti čerkele“ kiem-
sargio tipą. Gaila, kad šios
komedijos vaidinime nebuvo
bent keturių tokių Pilkų... Jei
p. Pilka menkiausiai rolę vaidin-
damas, pirmą vietą vaidinime
užėmė, tai kas būtų kuomet to-
kie aktoriai vadovaujamus roles
vaidintų? Butų malonu ir sma-
gu žiūrėti kad ir tokios papras-
tos, paviršutinės komedijėlės.
J. Sadauskienė — Bumblinė,

M. Bagužutė — jos dukterį
Keidę, E. Sertvitaitė — tarnai-
tę ir J. Valentis — Kauno žu-
liką Karosą vaidino gerai ir
kaipo nuo mėgėjų vargiai gali-
ma daugiau reikalaujanti. Kiti
vaidintojai: V. Rupeika ir V.
Lapšys — amerikiečius, M.
Steinys — Karoso sėbrą Diele
ir P. Venys — Policijos Virsi-
ninką vaidino paprastai — ama-
toriškai. Taipgi neatleistinas
kai kuriems vaidintojams per-
daug aiškus žiūrėjimas į sufliori-
ų. Eiti ant scenos atmintinai
rolės nemokant, yra neatleistinas
kiekvieno vaidintojo prasi-
žengimas. Nemokėjimas at-
mintinai rolės klaido ir pačiam
vaidintojui ir kitiems vaidinti.
Musų mėgėjams tuos laikus rei-
kėtų jau užmiršti, kuomet akto-
rius nežino ką daryti su sa-
vim scenoje iki neišgirsta suf-
liorių besikaltant jo rolę.

Tai kritiko akimis žiūrint šis
spektaklis taip atrodo. Bet ap-
lamai paėmus vakaras buvo į-
spūdingas ir susirinkusioji pu-
blika, kurios galėjo būti viršaus
penkių šimtų, spektakliu pilnai
patenkinta ir visuomet atmin-
kad tik p. Pilka vadovaujant
Brooklyno ir apylinkės publika
tokius spektaklius pamatyti tu-
rėjo progos. Visuomet artisto
Pilkos rengiami spektakliai bus
maloniu brooklyniečiams pasi-
žmonėjimu ir pasigėrėjimu mu-
sų scenos talentais, ypač paties
p. Pilkos pasirodymu scenoje.
Neabejoju, kad p. Pilkos ren-
giamus spektaklius vis didesnis
ir didesnis publikos burs lan-
kys ir jais džiaugsis.

Beveik Kritikas.

SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS.

Užpraiteama pirmadienį, spa-
lio 10 d., laivu „Berlin“ sugrįžo
Lietuvoje viešėjęs SLA. Kont-
rolos Komisijos narys, p. P.
Raškinis. Kaip musų skaityto-
jams žinoma, p. Raškinis Lietu-
von buvo nuvykęs aplankyti
savo giminių ir šeimynos. Nu-
vykus Lietuvon, p. Raškinį pa-
tikio nelaimė — sunkiai susirgo
vidurių liga ir todėl prisiėjo ei-
ti ant operacijos, kuri atlikta
Karaliaučiuje. Operaciją ir vi-
są ligos sunkenybę p. Raškinis
perėmė sėkmingai ir dabar jau
baigia gyti.

Praeitame trečiadienį p. Ra-
škinis atsilankė „Tėvynės“ re-
dakcijoje ir papasakojo mums
apie savo įspūdžius įgytus ke-
lionėje ir Lietuvoje. Lietuvos
padėtimi žmonės susirupinę ir
nepatenkinti. Visur kyla noro,
kad kaip nors iš dabartinės pa-
dėties išsinarpuojus. Jau vyk-
damas Amerikon sužinojo, kad
sąryšų su Tauragės sukilimu
žmonės smarkiai persekiojami
ir dar vis areštuojami. Esą su-
areštuota apie 300 social-demo-
kratų ir 1000 liaudininkų. Žmo-
nės persekiojami, kartais, visai
už mažmožius. Buvęs atsitiki-
mas, kad tulas kaimietis, delei
stokos finansų ir negalėjimo
nusipirkti, neisekė Lietuvos vė-
liavos, kuomet toje kolonijoje
lankėsi prezidentas Smetona.

Netrukus tas pilietis areštu-
tas. Būna atsitikimų, kad žmo-
nės areštuojami, išsiunčiami ir
apie jų likimą niekas nežino.
Pats matė burius varomų „areš-
tantų“. Matė taip gi, kaip
„Jaunimo“ redaktorių Belicką
areštavo. Tai daro labai blogą
įspūdį kuomet lietuviai lietuvi
areštuoja arba su ginklu areš-
tuotuosius varo.

Darbininkų padėtis sunki, nes
prastai apmokami, o pragyveni-
mas brangus. Daug stiprių
darbo jėgų vaikščioja be jokio
užsiėmimo. Kaimiečių padėtis
ir gi ne kokia. Ypač skurdžiai
gyvena naujakuriai. Jiems bu-
tų reikalinga pagalba. Bet
kuomet valdžia susirupinusi dik-
tatoriavimu, nėra laiko apie

kaimiečių padėtį rupintis. Tie-
sa, šiame klausime ne vien val-
džia kalta. Kaimiečiai patys ir
gi kalti: jie moka daugiau ai-
manuoti, nė kad dirbti. Bend-
rai kalbant, Lietuvos ukis ap-
dirbinėjamas tuo pačiu, senu
metodu. Todėl ir perdidelės
pažangos nesimato. Derlius ne-
blogas, tik vietomis ne kaip
užderėjo vasarą.

Kadangi p. Raškinio visa še-
ma gyvena Lietuvoje, tai jis
Amerikoje mano gyventi tik
apie du metus. Vėliau grįž at-
gal į Lietuvą visiškai apsigy-
venimui.

PAVEIKSLAI IŠ LIETUVOS.

Brooklyne parapijinėse salėse
rodė paveikslus neseniai iš Lie-
tuvos atvažiuojęs Kino B-vės
„Akis“ įgaliotinis p. Dirvian-
kis. Nuėjau ir aš tų paveik-
lų pažiūrėti spalį 11 d., kun.
Kodžio parapijos salėje. Mato-
mai ir kiti įdomavosi Lietuva,
nes publikos buvo nemaža.

Šito spektaklio programą,
trumpai apasakojant yra seka-
mas: parodė porą angliškų juo-
kingų dalykėlių. Toliau parodė
Smetoną, ir vėl Smetoną; paro-
dė Olandijos laivus Klaipėdoje
ir Smetoną; parodė laukų dar-
bus ir vėl Smetoną; parodė
„Lietuvos gražuoles“ ir vėl
Smetoną; parodė Lietuvos ba-
kužę ir vėl Smetoną; parodė
karvę ir vėl Smetoną. Ir paga-
liau, kad sudarius gerą įspūdį
publikoje ant pabaigos parodė
prezidentą Smetoną. Tai trum-
pai apasakojus beveik dviejų
ir pusės valandų programą.

Butų įdomu žinoti, ar Kino
B-vė „Akis“ nepajėgia tinkamos
Lietuvos kronikos nufotogra-
fuoti ir žmoniškai sutvarkyti,
ar jos svarbiausiu tikslu yra
populiarizuoti Amerikos lietu-
vių kolonijose p. Smetoną?

Žiūrėtojas.

.ATSILANKĖ REDAKCIJON.

Spalį 13 d. lankėsi SLA.
Centre ir „Tėvynės“ redakcijo-
je SLA. veikėja ir dainininkė
ponia Nora Gugienė iš Chica-
gos. Gerbiama viešnia atvyko
paviešėti pas savo gimines Wa-
terbury, Conn., kur išbuvo apie
porą savaitę ir pakeliui susto-
jo paviešėti pas savo sesutę po-
nią Hunter Newark, N. J., tad
budama taip arti New Yorko
aplankė ir SLA. Centrą. Po-
nia Gugienė sako, kad ji laikytų
sau nusidėjimu būti „Ryme ir
nematyti popiežiaus“ — buti
arti New Yorko ir neatlankyti
SLA. Centro, kuriame jos arti-
ma draugė, p-lė Jurgeliutė, šei-
mininkauja. Tačiau gerbiama
viešnia prisipažino, kad jau pa-
silgo Chicagos ir pabaigoje šios
savaitės žada grįžti į „tėvynę“
— pas savuosius.

Taipgi spalį 15 d. aplankė
SLA. Centrą ir „Tėvynės“ Re-
dakciją SLA. 14 kuopos veikė-
jas ir vienas „Dirvos“ leidėjų
ir jos spaustuvės vedėjas p. Va-
siliauskas iš Clevelando. Jis
automobiliu buvo atvykęs ap-
lankyti savo giminių ir pažis-
tamų Bostone ir pakeliui užsu-
ko į New Yorką ir ta proga pa-
sinaudodamas aplankė SLA.
Centrą.

„VIENYBĖS“ KONCERTAS.

„Vienybės“ Spaudos Bendor-
vės metinis koncertas ir balius
įvyks sekmdienę, spalio 30 d.,
Labor Lyceum Svetainėje. Dai-
nų ir muzikos programą išpil-
dys pasižymėjusios meno spė-
kos. Dainuos taip gi ir Lietu-
vių Operetės Choras. Koncer-
to pradžia 3 val. po piet. Po
koncertui — didelis balius.

Kadangi „Vienybės“ Spaudos
Bendrovės metiniai parengimai
būna rupestingai surengiami ir
atsilankiusius visuomet paten-
kina, patartina į šią pramogą
visiems atsilankyti.

Susivienijimas Lietuvių Ame-
rikoje yra geriausia apdraudis
ir pašalpos organizacija.

Paieškojimai

Vasiliauskas Pranas, kilęs iš
Ylakių valsč., Mažeikių apskr.,
iš Lietuvos iškeliavęs prieš 20
metų, ilgą laiką gyvenęs Brook-
lyn, N. Y., bet dabar Lietuvoje
nesąs žinomas.

Žiupsnis Pranas, iš Lietuvos
išvykęs dar prieš karą, ilgesnį
laiką dirbęs geležies dirbtuvėse
Wilson, Pa. ir apylinkėje.

Čiapas Simas, iš Lietuvos iš-
vykęs 1908 m., prieš karą gy-
venęs Forest City, Pa., ir kitose
Pennsylvanijos valstijos dalyse.
Ieško motiną.

Krutkevičius Jurgis, iš Lietu-
vos išvykęs prieš 20 metų tam
atgal ir gyvenęs McKinley,
Maine. Paskutiniai laiški Lie-
tuvą pasiekę iš kariuomenės.

Kazakevičius Leonardas, Ame-
rikon atvykęs dar prieš karą ir
gyvenęs Providence, R. I., bet
kur jis dabar — giminėms ne-
žinoma.

Ieškomieji arba apie juos ką
nors žinantieji prašoma atsi-
liepti šiuo adresu:
Lithuanian Consulate General,
15 Park Row,
NEW YORK N. Y.

Sveikata ir Stiprumas Del
Senyvių Žmonių.

Senyvi žmonės ir tų, kurių sveika-
ta yra menka ir tie, kurie praranda
stiprumą, svarma arba jėgą, turėtų
vartoti Nuga-Tone. Šios puikios
gydulos labai greitai pridūoda stip-
rumo ir energijos, labai tankiai i ke-
letą dienų. Sustiprina ir atstiežina
nervus, raumenis ir kitus kūno orga-
nus. Padaugina apetitą, padidina
virškinimą, suteikia ramų miegą, ir
suteikia svaromų liesiems ir men-
kiems žmonėms.

Nuga-Tone pašalina inkstų ir pus-
lės iritacijas, pašalina naktį berei-
kalingus atsibudimus, pašalina chro-
niškus užkietėjimus, stimuliuoja ke-
penis, pašalina galvos skaudėjimą,
svaigulį, pašalina nusilpimą ir pa-
daro gyvenimą labiau laimingesniu.
Visi vaistinėms parduoda Nuga-To-
ne su pilna garantija užganėdinimo
arba pinigai gražinami. Nusipirkti
buteli šiandien.

Del
Reumatiškų gelimų, neu-
rųgių, pėprasto persi-
saldymo, skaudžių
raumenų, išsinarin-
imų ar išsiskukimų
Naudokite
DR. RICHTERIO
Inkaro Rusies
PAIN-EXPELLER!
Vaistinėms registruotas
S. V. Pat. Bure.
Nėra tikras, be
musų Inkaro vaista-
ženklis. Vaistinėse
po 35c ir 70c.
F. A. RICHTER CO.
Bery & Co. 5th St.
Brooklyn, N. Y.

Reumatizmas sausgėlė

Nesikankykite savęs skaus-
mais, Reumatizmu, Sausgėlė,
Kaulų Gelimu, arba Mėšlungiu
— raumenų sukimui; nes skau-
dėjimai naikina kūno gyvybę ir
dažnai ant patalo paguldo.
CAPSICO COMP A U N D
mostis lengvai pašalina virš-
minėtas ligas; mums šiandien
daugybė žmonių siūnčia padė-
kavones pasveikę. Kaina 50c.,
per pašta 55c. ar dvi už \$1.05.
Dukart tvirtėnės 75c.
Knyga: „ŠALTINIS SVEI-
KATOS“, augalais gydysis kai-
na 50 centų.

JUSTIN KULIS
3255 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Ar Tamsta
ŽINOTE

kad kiekvienas kelei-
vis ant musų laivų
gauna uždaryta, priva-
tiška kambarį? Jeigu
Tamsta manote ke-
liauti i

LIETUVĄ
lai musų geri agentai
Tamstai praneša apie
gera maistą ir puikų
patarnavimą ant musų
milžiniškų, greitų ir
patogių laivų

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
International Mercantile Marine Co.
No. 1 Broadway, New York City.

Kiekvienam sveikam lietuviui
ir lietuvaitei yra atdaros durys
į Susivienijimą Lietuvių Ame-
rikoje.

"DIRVA"

„Dirva“ paliko politikas po-
litikieriams; į tų visokių barnių
ir polemikų vietą talpina gra-
žias senoviškas pasakas, kurios
supažindina skaitytoją su seno-
ve ir su praeities istorija. Tal-
pina bešališkas žinias iš viso
pasaulio, paduoda aiškias žinias
iš Lietuvos. Talpina lengvus
moksliškų pasiskaitymus, gra-
žius linksmus juokus ir visų
mylimas liaudies dainėles. „Dir-
va“ yra 8 puslapių savaitinis
laikraštis, tarnaujantis apšvie-
tai. Reikalaukit kopijos pažiū-
rėjimui, gausit dykai. Me-
tams \$2.

„Dirva“ turi išleisus naujų
teatralių veikalių. Reikalaukit
sąrašo.

„D I R V A“
6820 Superior Ave.,
CLEVELAND, OHIO.

REIKALAVIMAI

Reikalingas darbininkas ant
ukės. Darbas žiemą ir vasarą.
Del platesnių žinių kreipkitės
šiuo antrašu:

JOE ZUBRISKI,
GOODMAN, WIS.

SILPNOS STRENOS
GREITAI
SUSTIPRINAMOS.

„Jeigu jums skauda strėnas keliant
sunkų daiktą, jeigu jums skauda
strėnų muskulius, jeigu „šaltis“ yra
įsiėdęs į jūsų strėnose“, arba jei jus
kenčia del lumbago, vartokit Red
Cross Kidney Plaster ir jus gausite
greitą pagalbą.

Jis teikia pagalbą silpniems, skau-
dantiems muskulams. Jis teikia nu-
olatini automatišką masazą kiekvien-
kuno judėjimui, tuo pašalina sukietė-
jimus ir suteikia cirkuliaciją apim-
tam kūno audiniui. Gydulės persi-
sunkia per odą ir eina tiesiog į silp-
nas, skaudamas vietas, nusilpusius
muskulus, malšina skausmą, kaivina
pavargusius nervus ir atstato luosa-
muskulų veikimą.

Buk tikras pakeičalaut Johnson's
Red Cross Kidney Plaster su rau-
dona flanelė užpakaly. Visose vais-
tinėse.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Jeį plaukai slenka?
Naudok
Ruffles

ITALIŠKI ARMONIKAI

Mes išdirbame ir importuojame visokių rūšių
geriausius rankų darbo Itališkus Armonikus, ku-
rie yra geriausi ir saulūs. Garantuojame dešimties
metų. Mūsų kainos yra žemesnės už kitų išdirbi-
tų kainas. Pirkėiams dykai ant inkamos pamokos
groti armoniką. Pareiklavus pasiūdysime išis-
truotą katalogą.
RUATTA SERENELLI & CO.,
1014 Blue Island Ave. Dept. 62, Chicago, Ill.

I r iš
LIETUVOS

per BREMENĄ
ant didžiausio ir greičiausio
Vokietijos laivo
COLUMBUS
ARBA ANT KITŲ LAIVŲ
ŠIOS LINIJOS
TIKTAI AŠTUONIUS DIE-
NOS ANT VANDENS
Puiki trečia klasa — Tikrai
kajutos.
NORTH GERMAN
LLOYD
32 Broadway, New York
arba prie vietos agento.

Kuomet „VOTYS“, įsipliovimai, žaidzos ir tt.
atsitinka BEAR BRAND SALVE (Gro-
blewski'o) pelengvina skausmą ir ištraukia
VOTIES SERDĮ i dvi ar tris dienas be jo-
kių spaudymų. Kaina 35c.
GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa.
„TRAUKIA ir TRAUKIA ir TRAUKIA — tačiau lengvai.

FINGER ATTACHMENT

Patarnaus tau prie surinkim išmzgotų bliude-
lių, nuo mazgamos mašinos. Dėvėk ant var-
tojamo piršto kabinuką; jo forma metalo misin-
gio reikia dėti ant dešinės rankos trečio
piršto.

Kilnoja vieną ar daugiau bliudelių, nuo
daikto ant kurio tai išlenka. Su kabinuko gri-
pu, užkabink už krašto bliudelį, su ranka pakelsi bliudelį su ant
piršto kabinuku, galima griepiti su viena arba abiem rankom.
Tam tinkama aplinkybė del pasinaudojimo rinkėjui, surinkime iš-
mzgotų bliudelių nuo mazgamos mašinos.

Piršto kabinuko skyriai diametre: 11/16, 12/16, 14/16 colio.
Jie geri tiek ka dirba hoteluose, restoranuose, kluibuose ir tt.
Niekad neįžeisi savo pirštų, neperkaisi ir nenudūsi nagai, saugiai ir
greit atversi bliudelį. Kiekvienam jie reikalingi. Reikalingi agen-
tai pardavinėjimui. Prisiųsk 25c. už sampelį.

M. DOVIDAITIS,
617 N. 10-th Street, Philadelphia, Pa.

LIETUVIAI!!

BALTIKO AMERIKOS LINIJA
tai pirmutinė ir vienatinė laivinė
bendrovė kurios laivai pralaužė
kelį iš Amerikos
New Yorko
TIESIAI Į LIETUVOS KLAIPEDĄ
siunčiant du laivų pernai
o jau net penkis šimet

KAINOS LAIVAKORČIŲ I KLAIPEDĄ:	LAIVŲ IŠPLAUKIMAI:
Trečia klasa \$107.00	„POLONIA“ 1 Lapkričio-Nov.
Ten ir atgal tikrai \$181.00	„LITUANIA“—22 Lapkr.-nov.
Turistinė III klasa ... \$117.00	„POLONIA“ — 6 Gruodžio
Ten ir atgal tikrai \$196.00	„ESTONIA“ — 22 Gruodžio
Valdžios taksai atskiriam.	

KALĖDŲ LAIVAS „POLONIA“ 6 Gruodžio-Dec.
Žinim kreipkitės į vietos agentą ar į bendrovę
BALTIC AMERICA LINE
8 Bridge Street, New York, N. Y.

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS
RANKVEDĖLIAI

ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutaisė J. Da-
mijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaity-
ti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida 35c.

VAIKŲ DARZELIS. Skaitymai antriesiems mokslo me-
tams. Sutaisė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po
ABC. 75c.

GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaičio. Vado-
vėlis mokykloms pirmutinei gramatikos klasei. Trečias patai-
sytas leidimas 75c.

SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutaisė P.
Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po
Vaių Darželio augstesnėms klasioms \$1.00

KRAŠTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutaisė
J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augstesnėse klasiuose susi-
pažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei
veikėjais. Kaina 75c.

V I E N Y B Ė
193 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

DOVANOS VISIEM!

Kiekvienas, kuris tik užsiprenumeruos sa-
vaitinį laikraštį „Sandarą“ ant metų laiko ir pri-
siųs metinę prenumeratą \$2, visi gaus po puikią
dovaną, skustuvą Safety Razor, kaip dovaną.
Tad nieko nelaukdami prenumeruokite „Sanda-
rą“ ir įsigykite tą dovaną vieno dolerio vertės.
Prenumeratas siųskite sekančiu antrašu:

327 E Street,
SO. BOSTON, MASS.

S A N D A R A

DABAR UŽSIRAŠYK

AMERIKOS LIETUVI

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ra-
mių pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnių ir
svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui.
Kas jį užsirašys lapkričio ar sekandžio gruodžio mė-
nesio bėgy, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų
sieninį kalendorių. Užsirašyk dabar, o turėsite nau-
dingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti AMERIKOS LIE-
TUVI, pardavinėk knygas ir gražias laiškam popie-
ras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokite taip:
„AMERIKOS LIETUVIS“
14 Vernon Street,
WORCESTER, MASS.